Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-hээ гарана | № 173 (15796) | 1981 оной июлиин 28, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

Республикын ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАР

1981 оной зургаан hарын дүнгөөр социалис мүрысөөндэ эрхим дүн туйлаhан үйлэдбэриин эдэ түрүүшүүл КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облсовпроф болон ВЛКСМ-эй обкомой тогтоолоор республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

Авдоничев Николай Андреевичые — Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордента «Электромашина» заводой слесарь-хабсаргагша.

Аверин Михаил Георгиевичые — Сэлэнгын районой «Гусиноозерская» шахтын проходчигуудай бригадир.

Абмаева Галина Демидовнае — Түнхэнэй районой Ажалай Улаан Тугай ордента «Сибиряк» колхозой hаалишан.

Антотоев Борис Архиповичые — Е. Ф. Кожевниковэй нэрэмжэтэ хүүргэнүүдэй тумэр хэрэгсэлнүүдэй заводой электро-гагнууршан.

Анч Александр Ивановичые — Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой судна хабсаргагшадай бригадир.

Апарина Галина Ивановнае — Кабанскын районой «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордента Кабанскын шубуунай фабрикын эхэ hүрэг харууhалдаг нугаhашан.

Астраханцева Нина Алексеевнае — Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой хабсаргагша.

Афанасьева Надежда Нефедьевнае — Улаан-Үдын районой гахай шахан таргалуулха «Южный» комплексын оператор.

Аюшеева Бальжима Эрдынеевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ноохо илгагшадай бригадир.

Базарова Вера Доржиевнае — Захааминай районой Хамниин совхозой ахалагша хонишон.

Базыкин Петр Ивановичые — Загарайн районой «Татарский ключ» карьерэй автомашинын жолоошон.

Баирбиликтуева Екатерина Дабаевнае — Улаан-Үдын районой «Заветы Ильича» совхозой овощ ургуулагшадай бригадир-агроном.

Бондарь Александр Васильевичые — Хойто-Байгалай районой «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга хангасаралгын 581-дэхи поездын түмэр замай монтернуудай бригадир.

Бундаева Мария Бадмаевнае — Хяагтын районой Алтайн совхозой hаалишан.

Варфоломеев Иван Феоктистовичые — Мухар-Шэбэрэй районой «Родина» колхозой механизатор.

Давыдова Вера Дмитриевнае — Улаан-Үдын трамвайн управлениин трамвай жолоодогшо.

Дыренов Константин Александровичые — Хориин районой Хүрбын совхозой ахалагша хонишон.

Ерастов Владимир Григорьевичые — Баунтын районой Ципиканай прискын хүдэлмэришэн.

Желималай Мария Андреевнае — «Нижнеангарсктрансстрой» управлениин 575-дахи СМП-гэй ОРС-ын хилээмэнэй пекарниин хүдэлмэрилэгшэ.

Конечных Георгий Даниловичые — Бэшүүрэй районой Бэшүүрэй райпотребсоюзай автомагазинай наймаалагша-жолоошон.

Кушнарев Куприян Матвеевичые — Улаан-Үдын Ленинэй ордента мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэн.

Лузан Николай Николаевичые — Хойто-Байгалай районой барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 16-дахи отрядай проходчигуудай бригадир.

Махусаев Геннадий Бадмаевичые — Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордента авиационно заводой мастер.

Мешкова Лидия Дашиновнае — Улаан-Үдын горпромторгын 30-дахи магазинай ахалагша наймаалагша.

Очиров Леонид Будаевичые — Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай бетоншигуудай бригадир.

Парамонов Василий Петровичые — Хурамхаанай районой Хурамхаанай леспромхозой модо бэлэдхэгшэдэй томодхоглоhон бригадын бригадир.

Рогожников Борис Николаевичые — Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой машинист.

Самбуев Чимит Ширдармаевичые — Зэдын районой Оёорой совхозой үхэр адуулагша.

Сундуев Даша-Нима Будиевичые — Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Туманова Надежда Артемьевнае — Улаан-Үдын үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй түбэй предприятиин оёдолшон-машинистка.

Угольцева Аграфена Георгиевнае — Улаан-Үдын Ленинэй ордента локомотиввагон заhабарилгын заводой барилгын управлениин штукатур-шэрдэгшэ.

Фирсов Александр Трофимовичые — Буркоопсоюзай автобазын автомашинын жолоошон.

Цыдендамбаев Владимир Доржиевичые — Яруунын районой «Комсомольский» совхозой үхэр адуулагша.

Цыремпилова Гомбо-Сурун Гончиковнае — Зэдын районой «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон.

Цыренов Сергей Шодномовичые — Ахын районой «Коммунизм» колхозой үхэр адуулагша.

Шагдаров Сандык Батоновичые — Хэжэнгын районой Хэжэнгын совхозой луговод.

Шарипов Гобис Шариповичые — «Жилгражданстрой» трестын 1-дэхи СМУ-гай штукатур-шэрдэгшэдэй бригадир.

Шилов Виктор Ефимовичые — Сэлэнгын совхозой ахалагша хонишон.

Шитикова Ольга Григорьевнае — Прибайкалиин районой «Прибайкальский» совхозой Мостовскойн hаалиин фермын hаалишан.

Яковлев Алексей Григорьевичые — Кабанскын районой Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдые гаргадаг заводой машинист.

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ — ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ

Мүнөө хуряалга хадаа айхабтар халуун, харюусалгатай ехэ кампани гэшэ. Энэ үедэ хонигоор байха, час, минута бүхэн үнэтэй. Багахан хожомдоо, нобшорhоо hаа, ургамал ногоон шэмээ гээхэ, хуурайша байдаг ха юм.

Энэ жэлдэ олонхи нютагуудта ган гасуур болоод, сабшалан, таряалангай ургаса муу байна, адууhа малые үбhэлэхэ хангаха хүдэлмэриндэмнай нэмэлтэ бэрхэшээл ургална. Иимэ байдалай тохёолдоод байхадань хамаг хүсөө шадалаа, бүхы арга боломжоёо элсүүлэн, хэзээ хэзээнэйхиhээ эршэмтэй шангаар, эмхитэй hайнаар хүдэлхэ ондо аргагүй.

Байгша ондо республикын колхоз, совхозууд бүхэдөө 570 мянган тоннохоо бага бэшэ үбhэ, сенаж бэлэдхэхэ, 300 мянган тонно силос дараха, 30 мянган тонно ногоон гурил гаргаха, 60 мянган тонно уhа намагай ожорhо гэхэ мэтые суглуулжа абаха түсэбтэй байна. Энэ ехэ хүдэлмэриие бэелүүлхэ шадаал hаа, ерэхэ үбэлжэлгэдэ мал, hүн ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ, тэдэ продукцин гүрэндэ худалдаха түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ, тиимэ тула түрэхэ олоор абтаха, бүхы мал тобир hайн ондо оруулагдаха болоно.

Ажалы бүхэнэй гансахан таряалан, сабшалан дээрэхи ургасые бэшэ, харин урдань сабшагдадаггүй уhа намаг, ой модон соогуурхи, болдог зууха газарта, бургаhа шугы заблараар, юрэдөө, хаа хаанагүй ургаhан ногоое hогооборишье үлөөнгүй, халаахай, үрмэдэhэ, жэжэ бургаhа нэмэжэ hайн тэжээл бэлэдхэхэ ехэ арга боломжо гүйсэд бии.

Энэ хэрэгтэ олохон ажахынуудай дүй дүршэл, эдэбхи үүсхэлые нэмэжэ харуулна. Хяагтын районой Хүдэриин совхоз, Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажахынуудай энэ жэлэй орёо бэрхэтэй эрхэ байдалдашье түрүүшын таряалан, сабшалангай ургаса дэмжэлэлгүйгөөр бүхы шэмээ харуулжа бүтээлгүй тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриндэ сагhаа урид бодомжотой зүбөөр эмхидхэжэ, бүхы хүн хүсэд элсүүлэн хүдэлнэ, машина техникэе бүхы дээрээ эхтэйгээр хэрэглэн, үбhэ, сенаж, силос гэхэ мэтэ тэжээл hэдэндоноийхиhоо hүрэгтэй ехээр бэлэдхэжэ гэнэ.

Захааминай районой Дүтэлүүрэй совхозые ган гасуур тойрожо гараагүй. Гэбэшье совхозой директор А. А. Будуровай редакцида мэдээсэhэнэй ёhоор, ажал хэжэ шадаха бүхы хүн зоноо үбhэ хуряалгада хабаадуулжа, механизаторнуудай, мүн ажалаа морин унаагаар, гараар хүдэлхэ 48 звеное сабшаланда гаргаад, түрүүшээр ой модонhоо холо, сэрхэй, харгын ойрохонуудай, халга жалга ханануудаар ногоое хуу сабшажа байна. Тиигэжэ тус ажахы эндэ 46.1 мянган центнер ехэ гү, али нёдондонойхиhоо 8 мянган центнерээр ехэ үбhэ абаха, 15 мянган центнер сенаж, 8900 тонно силос дараха зорилготой.

Энэ жэлдэ Кабанскын шубуунай фабрикын сабшалангай ургаса тиимэ hайн бэшэ. Тэдэ ногоон үшөө ургаг гэжэ хүлеэнгүй, эндэхи техникэе, хүн зоноо олоор таби, түрүүшын зэлэээндэ уhалаагаhан, hайн ургасатай газарта, мүн олтиоргуудай, намагай захын ногоо сабшажа, ехээхэн фермэнүүдтэ зөөгөөд, hүрилэ, hайнаар хадаглан байна. Энэ хүдэлмэриие ашаар В. Е. Нечкин, А. А. Новосельцев, Т. И. Власов болон бусадай звенонууд түс тустаа 600—800 центнер үбhэ hүрилээ. Хура бороогоhоо сабшаhан үбhэ гэмтээ хаахажа хуряажа абаха, халуун ургаса хадгалахын тулада тэдэнэр hүүрээ, нүхэнд хэжэ, сенаж болгоно.

Гэбэшье хамта июль hарын барагдаха тэшээ болоhон, хэдэн үбhэ хуряалгын түлэг дунда ябуулагдаха хэрэгтэй болоод байбашье, Зэдын, Хэжэнгын, Хяагтын, Баргажанай, Сэлэнгын, Яруунын районуудай олохон ажахынуудай энэ халуун хүдэлмэриндэ хүсэд жэгдэржэ орооогүй байна. Энэ тэрэйдэ хамта колхоз, совхозуудые шефтэй эдэ зарим предприяти, организацинууд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хүнүүдые шөөл олоор эльгээнэгүй. Энэ олоон зонниншье дүүрэн хүсэндөө хүдэлжэ ядахагүй болохо.

Ингэжэ hанаа амар hууха саг hалаа. Зарим сабшалангай ногооной ургасые үшөө мүудашье hаань, хабарнаа байса уhалаагаhан, мүн гол горхоной, нуур сээрэнүүдэй, намагай захаар яhала сабшахаар ногоотой газар бүхэн бүгэдэ бии. Модо, бургааhанай намаа набша, үрмэдэhэ, халаахай сабшажа, витаминтай ногооной гурил гаргаха арга боломжын байбашье, олохон колхоз, совхозууд АВМ түхэлэй агрегадуудаа дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэдэггүй, зарим колхозуудта тодхогдоогүй ябаа. Илангаяа Улаан-Үдын районой зарим ажахынуудай hаахаа байдал Улаан-Үдын районой энэ ажахынуудай хүдэлмэриндэ зуура колхоз, совхозууд набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ зогсоожорhо шахуу.

Тиихэдэ, өөhэдынгөө газар дээрэ ургаhан бүхы юумые өөр соонь haйнаар суглуулжа абаагүй аад, ган гасуур болоо гээд, үбhэ тэжээл бэдэржэ ондоо нютаг зэргэ гүйлгэлгэжээ үшөө урда жэлнүүдтэ ехээн боба байгаа. Тиимэ ябадалые эдэ эсэ табиха ёhотойбди. «Айлаар бэдэрэнхаар, абдартаа удалhан дээрэ» гэжэ арад зон тон зүб хэлсэдэг.

Хүдэриин, Эгэтын, Һүбын сельскэ болон сомоной Соведүүдэй жэшээгээр үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдөөгэй хэсхэн, hуурнинуудай хүн зониие, предприяти, эмхи зургаануудай ажалшадые олоор хабаадуулха талаар үүсхэл гарган хаанагүй үргэнөөр дэмжэгдэхэ, бэелүүлэгдэхэ ёhотой. Хараагүй. Хэрбээ хүн зоной дунда ойлгуулмаhан, эмхидхэлэй хүдэлмэри зүбөөр ябуулжа шадаа hаа, илангаяа өөрын үмсын транспорттай хүнүүдэй, мүн амаралтада байhан студентнэр, hургуулиин hурагшад, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, пенсионернүүдэйшье хүсөөр нилээд ехэ үбhэ ногоон, намаа набша суглуулагдаха hэн. Энэ талаар Мухар-Шэбэрэй районой Хонхолын сельскэ Соведэй ябуулжа байhан хүдэлмэриие hайшаахаар.

Үбhэ хуряалга болон бусад тэжээл бэлэдхэлтын хүдэлмэриие үргэн дэлисэтэйгээр, габшагай шангаар ябуулха саг ерээ. Илангаяа энэ жэлэй эрхэ байдалда бүхы тэжээлые hайн шанартайгаар, шэмэ ехэтэйгээр, адхашье, hогооборишье гээнгүйгөөр хуряажа абаха, түсэбтэ даабаринуудые заатагүй дүүргэхэ гээшэ тон шухала. Тиигэжэ звенонуудай, хүн бүхэнэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, хүнүүдэй урма зоригые, эдэбхи үүсхэлые, сэдьхэлэй абьяас оролдолгые бадаруулха, бүхы хүсыень элсүүлхэ хэрэгтэй. Энэ талаар ажахынуудай партийна, комсомолой, профсоюзай организацинуудай, агитаторнууд болон политинформаторнуудай үдэр бүхэндэ ябуулха хүдэлмэри айхабтар ехэ. Мүнөө жэлэй эрхэ байдалда үбhэ тэжээл бэлэдхэлэй хажуу талада миии байха хүн хүдөөдэ үзэгдэхэ ёhогүй.

«АРГАТАЙЛ ГАЗАРТАНЬ ҺОГООБОРИШЬЕ НОГОО ҮЛӨӨНГҮЙГӨӨР, БҮДҮҮН БОЛОН ШЭМЭТЭ ТЭЖЭЭЛ ШАДААЛ ҺАА ЕХЭЭР БЭЛЭДХЭХЭ ХЭРЭГТЭЙ. ҮБҺЭ САБШАЛГА, ХУРЯАЛГЫЕ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР ЯБУУЛХА, ҮБҺЭ САБШАЛГА, ҺҮРИЛЭЛГЭ, БАГСАЛАЛГЫН ХООРОНДО БАГАХАНШЬЕ ЗАБҺАР ГАРГАХАГҮЙ, БҮХЫ АРГА ХЭРЭГЛЭН ҮБҺЭ НОГОО ЗҮБӨӨР ХАТААЖА, ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР АБАХА, СЕНАЖ ДАРАХА, ГРАНУЛА, БРИКЕТ БОЛГОХО, ХАЛААХАЙ, НАБШАҺАТА ТЭЖЭЭЛ, НАМАГАЙ ОЖОРҺО ГЭХЭ МЭТЫЕ ЕХЭЭР СУГЛУУЛЖА АБАХА ШУХАЛА» гэжэ КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй Хандалга соо онсолон заагдана.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгые үргэн дэлисэтэйгээр ябуулая! Бүхы хүсэеэ энээндэ зорюулая!

ХАЛУУН ХАҺА

Витимэй сельскэ Соведэй сесси дээрэ ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, участок бүхэндэ хүдэлмэриин түсэб тодорхойлогдоhон байна. Тиихэдэ эгээл харюусалгатай кампаниинуудай нэгэн болохо үбhэ сабшалган богони болзорто, hайн шанартайгаар дүүргэхэ тухай хараалагдаа. «Витимский» совхозойхид байгша ондо 68 мянган центнер элдэб янзын тэжээл бэлэдхэн абаха түсэбтэй юм.

Үбhэ хуряалга дээрэ оньhожоруулагдамал 2, морин ба гар хажуурай 5 звено хүдэлжэ эхилээ. Эдэнии совхозой дүршэлтэй механизаторнууд коммунист Владимир Константинович Васильев, Степан Степанович Смирнов, Валентин Васильевич Барамыгин гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдаха бүхы техникэеэ саг соогоо заhабарилжа дүүргэнхэй, тэдээндээ хэрэгтэй болохо запчастьнууд худалдан абтаа, мастер-заhабарилагшад болон тогоошод эртүүр томилогдоhон байна.

Совхозой дирекци, партбюро, профкомой, комсомолой организацинууд үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ үедэ эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа эхилбэ. Илангаяа звенонуудай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, моральна болон материальна урмашуулгын гуримые hайжаруулха. Мүн энэ сүлөөгүй үедэ соёлой, ажаhуудалай эрилтэ хангаха тухай бригада байгуулагдаhан. Тэдэнэр эртүүр табигдаhан, баталагдаhан графигай ёhоор үбhэшэдтэ ошожо, лекци уншаха, хөөрэлдөө үнгэргэхэ юм.

В. СЕМЕНОВ,
«Улаан- Туяа» газетын редакторай орлогшо.

Луговодой звенодо

Байгша ондо манай нютагаар бороо хура багаар орожо, дахинаа ган гасуур болоошье hаань, Хүрбын совхозойхид ниитын малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлдэхэ зорилготой, туха сүлөөгүй ажаллажа байнхай.

Энэ хэрэгтэ ажахын дүршэлтэй луговод А. Литвиненкын даадаг лугомелиоративна отряд габшагай хоёр hарын туршада нилээд ехэ ажал ябуулаа. Тодорхойлон хэлэбэл, эртүүр хабар байхада нуга сабшалан дээрээ hайрамай уhа тогтооhон, наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ элбэгээр гаргаhан, hубаг ханаабаа саг соонь заhабарилжа, газараа hайса уhалhан байна. Түрүү луговод жэл бүхэндэ ажалаа иигэжэ ябуулhандаа, даажа абаhан сабшалангhаа баян ургаса абадаг юм. Мүн энэшье жэлдэ тэдэнэр hайн ургаса абахаар шиидэнхэй. Тэрэнэй даадаг отряд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ гектар бүриhөө дунда зэргээр 20 центнер үбhэ абаха зорилготой. Абаhан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо тэдээндэ дүүрэн бии.

Мүнөө үбhэ хуряаха бүхы техникэ, тэжээл бэлэдхэхэдэ хэрэгтэй морин, гар хажуурай зэр зэмсэгүүд бэлэн болгогдонхой. Түс отрядайхид эдэ үдэрнүүдтэ халуун хаhаяа эхилбэ.

Ц.Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин район.

Оёоройхидой хараа түсэбүүд

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Зэдын районой Оёорой совхозойхид 27 мянган центнер үбhэ бэлэдхэхэ гэhэн зорилго урдаа табинхай юм. Мэргэжэлтэдэй багсаамжаар, эды шэнээн хэмжээнэй тэжээлэй нөөсэ байгуулха үндэhэншье бии. Тиимэhээ али бүхы тэжээл бэлдэхэ талаар тодорхой даабаринууд бүхы коллективүүдтэ хүргэгдэнхэй.

Совхозой отделенинүүдтэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин энэ жэлдэ тон харюусалгатай байhан тухай асуудалаар хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Тиихэдэ КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдаха бүхы ажалшад танилсуулагдаа.

Мүнөө үень совхоздо томодхогдоhон оньhожоруулагдамал 4, морин косилкатай гар хажууршадай 25 звено байгуулагдаад, ажал хүдэлмэриеэ эхилэнхэй. Ажал хүдэлмэриин тодорхой график зохёогдожо, сагай уларилай ямаршье байгаа hаа, тэрэниие бэелүүлхэ зорилго хараалагдаа.

Энэ ажахыда АВМ бүри июнь hарын тэнгээр хүдэлгэгдэжэ эхилээ hэн. Мүнөө эндэ 30 тонно ногооной гурил нөөсэлэгдөөд байна. Гадна 150 тонно набшаhата тэжээл бэлэдхэгдэнхэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ нуга сабшалан дээрэ үбhэ хуряалгын хүдэлмэри түлэгтөө оробо.

Манай корр.

НӨӨСЭ БАЙГУУЛХА АРГА БИИ

Даб дээрэ хура бороогой орохогүйшье hаань, hүүлэй үдэрнүүдтэ уhата аадараар заhаhан огторгойдо эндэхи тэжээл бэлэдхэгшэд үнэншэхээ болинхой. Агрегадаа хүдэлгэдэг Александр Барабошин сүттаа ажалладаг Николай, Андрей Кожевниковүүдтэй, мүн Василий Бузинтай автомашинаар асарагдаhан набша, намааень тэрэ доронь хэршээд, хоншуухан үнэртэй гурил болгон гаргана. Тиигэжэ эдэнэр сагай уларилай ямаршье сагта хүдэлмэрилжэл байха аргатай.

— Хура бороо манда hаад ушаруулхагүй. Шадаал hаа орог — хура бороогүйдэ гандажа, тойроод шарлашоо. Ногооной, элдэб халаахай, үрмэдэhэнэй нэбшытэрээ ургажа байбал, ногооной гурил бүри ехээр гаргаха hэмди,— гээд, Александр Барабошин хэлэхэ зуураа, аадарай үүлэтэй огторгойе дахяад хаймадан харана.

АВМ-0,65 түхэлэй томо агрегадай ута соргоор сагаан утаан гаража, дэгдэн тунана. Тиихэдэ агрегадай барабан хахинан аалихан эрьелдэнэ. Үнөөхи дүрбэн хүбүүд набша намаагаа багаханаар багсалан асалаад, жэжэлэн хэршэдэг түхеэрэлгэ соо хэнэ. Транспортероор ерэhэн намаа набшань хэршэгдэhээр дам саашаа дамжуулагдахадань АВМ-эй ехэ «аман» үрэбхин абана.

Нигэhээр байтар кузоваараа обоойтор набша намаа ашаhан самосвал автомашина хүрэжэ ерэбэ. Ашаагаа буулгаха үедөө жолоошониинь кабинын үүдээр бултайжа:

— Дахяад халаахай, үрмэдэhэ асархабди. Энээхэн асараашыемнай гурил болгожо байгты, сабшажа бэлэдхэхээ ошоо, — гэбэ.

Агрегадые хүтэлбэрилэгшэ Александр Барабошин жолоошондо хандан:

— Манние хүсэд хангама халаахай бии юм гү? Булта халаахай бэлэржэ гүйлдөөд, хооhон hуулгахагүй аабза? Нэгэ хэдынэйнь набша намаагаа отолжо суглуулhаар байбалнь hайн бэлэй,— гэжэ hануулан хэлэбэ.

— Зай, захилыетнай дуулгуужаб. Ошохомни, — гээд жолоошон кабиныгаа үүдэ хаагаад, саашалаа бэлэй.

Ажахыдань шефскэ туhаламжа үзүүлэгшэд набша намаа бэлэдхэжэ, тус агрегадта үгэнэ. Агрегадай машинистнүүдэй, хүдэлмэришэдэй мэдүүлhэнэй ёhоор, абаhаар гурил гаргаха набша намаагай саг соогоо асарагдадаггүй дээрэhээ хахад үдэр болотор ажалгүй зогсодог байhан юм. Һүүлэй үедэ шефскэ туhаламжа үзүүлэгшэдэй тусхай бригада эмхидхэжэ, таhалгаряагүй ажалладаг болоhоноинь ашаар набша намаагай дуталдахань бараг болоо. Гэбэшье таримал ногооной, халаахай, үрмэдэhэнэй сабшагдажа, суглуулан асарагдаагүй hаа, витаминтай гурил гаргадаг агрегадай бүтээсэнь бага байна.

Бидэ агрегадаа районой дотороо эгээн түрүүлэн хүдэлгэжэ захалаабди. Манай коллективтэ витаминтай гурил бэлэдхэхэ түсэб уридшалан үгтэhэн юм. Тодорхойлбол, намар болотор 300 тонно hайн шанартай тэжээл гаргаха даабаринтайбди. Түсэбнай ехэ бэшэ. Хэрбээ гурил болгогдохо ногоогоор таhалдангүй, хоёр халаанда хүдэлбэл, даабаряа улүүлхэбди. Арга боломжо бии. Мүнөө бидэ агрегадаа нэгэ халаанда дүүрэн хүсэн соонь хүдэлгэдэг болообди, — гэжэ Александр Барабошин хөөрөө hэн.

Эдэ үдэрнүүдтэ тус агрегадай гэшүүд халаан соогоо 6—7 центнер шанартай тэжээл гаргажа мэшээглээд, склад соо хадагална. Хожомоо олон жэлэй ногооной, обёос, горохой холисын сабшагдажа захалхада бүтээсэнь бүри дээшэлхэ хараатай. Үнэхөөрөөшье, хэршэгдэhэн ногооной хүсэд хүрэхөөр асарагдахада тус агрегат хоёр халаанда хүдэлгэгдэжэ, хоншуухан үнэртэй гурилаар дүүргэгдэhэн саарhан шара мэшээгүүд улам олоор эндэhээ гартагдаха жэшээтэй.

А. ДОНДУПОВ.
Хяагтын районой «Дружба» колхоз.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР В. Б. БАДМАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Партийна болон хүдөө ажахын органуудта олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр хүдэлhэнэйнь түлөө, түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Бэшүүрэй районой «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Бадмаев** Владимир Бальжиновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 22.

ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИИН

МЭДЭЭСЭЛ

Буряадай АССР-эй hунгуулиин Кабанскын 522-дохи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадые hунгалта 1981 оной июлиин 26-да, воскресенидэ боложо үнгэрбэ.

Һунгалтада 57.864 hунгагшад гэхэ гү, али списогтэ оруулагдаhан бүхы hунгагшадай 99,83 процент хабаадаба. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадай түлөө 57.852 hунгагшад дуугаа үгөө гэхэ гү, али энэнь 99,98 процент болоно.

Буряадай АССР-hээ СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадаар hунгуулиин Кабанскын 522-дохи округhоо Алас-Дурна зүгэй ба Забайкалиин районуудта барилгын СССР-эй министр нүхэр Сергей Васильевич Башилов hунгагдаба.

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала hалбари

ХУБИТАНЬ ЕХЭ

Мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхын, гүрэндэ худалдахын түлөө республикын районуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон Хэжэнгын районой совхозуудай малшад нилээд hайн амжалта туйлажа байна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй зургаа hарын хүдэлмэриин дүнгөөр хэжэнгынхид энэ мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлжэ, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй ба ВЛКСМ-эй обкомой 800 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэhэн солотой.

Районой энэ амжалтада хоорондоо социалис мүрысөөнэй хэлсээ баталан худэлдэг хүршэ Чисаанын ба Загаhатын совхозуудай коллективүүдэй оруулhан хубита бусадайхиhаа холо дээгүүр байна. Жэшээнь, Чисаанын совхоз гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэбые 176 процент, hү—118 процент дүүргэжэ шадаа. Тиихэдэ загаhатынхид hү худалдалгаяа 111 процент, мяха—123 процент болгоhон байха юм.

Эдэ хоёр ажахын хонишодой ажалаар ехэ урмашамаар. Эхэ хонидые харууhалдаг Чисаанын совхозой хонишод бүхы дээрээ зуун эхэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 96 хурьга, тиихэдэ Загаhатын малшад 93 хурьга түлжүүлжэ, эхэhээнь таhалжа, ажахынуудайнгаа hүрэгтэ ниилүүлбэ. Нооhо хайшалалга тон эмхитэйгээр ябажа, дүүрэнтэбэ шахуу. Гүрэндэ хониной нооhо тушааха энэ жэлэй түсэбые лаб дүүргэхэ арга боломжотойбди гэжэ мүрысэдэг совхозуудай хонишод мэдүүлнэ.

А. ЧИМИТОВ.

Александр Филимонович Иванов Улаан-Үдын «Искра» колхоздо тугалшанаар хүдэлжэ эхилhээр үнишье болоогүй. Тэрэ залуу малайнгаа шэгнүүрые энэ зунай элдин хаhада нилээд нэмээжэ, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Ф. Иванов.
Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ТУНГА НОГООНДО

Гансашье ажахыдаа бэшэ, мүн район дотороо суурхаhан «Сибиряк» колхозой Нина Константиновна Попова, Таисия Демидовна Андриевская гэгшэдэй дүй дүршэл, түрүү онол аргануудхүршэ колхоз, совхозуудтань үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэдэг болоhоор үнинэй юм. Эдэ тугалшад мүнөө тус бүрөө 34 тугал харууhална. Тушаажа абаhан тугалнуудаа hайнаар эдеэлүүлжэ, тунга ногоондо шадамараар бэлшээhэнэй ашаар мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые горитойгоор нэмээнэ. Жэшээлбэл, тугалшан Н. К. Попова үнгэрhэн hарада бүхыдөө бүлэг тугалнуудайнгаа шэгнүүрые 9 центнер 21 килограммаар нэмээгээ гэхэ гү, али тус бүриин шэгнүүрые хоногой 1120 граммаар дээшэлүүлээ. Тиихэдэ нүгөөдэ тугалшан Т. Д. Андриевская энэ хугасаа соо тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые суудхын 1054 граммаар нэмээгээ.

Мүнөө түрүү тугалшад зунай тунга ногоотой бэлшээриин хаhада тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые горитойгоор дээшэлүүлхэ зорилготой ажаллана.

И. ФЕДОРОВ.
Түнхэнэй район.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ— КОМПЛЕКСНО ГУРИМААР

ХҮН ЗОНОЙ СЭДЬХЭЛДЭ ХҮРГЭХЭ

Мэдээсэлэй талаар манай үе саг урданайхитай сасуулашагүйгөөр хүгжөө. Мэдээсэл тараахаар мэргэжэhэн хүсэн түгэс хэрэгсэлнүүд — телевидени, радио бүхы түби дэлхэй дээрэ боложо байhан үйлэ хэрэгүүдые тэрэл сагтань өөрынгөө нюдөөрөө хараха, шагнаха арга манда олгоно бшуу. Үдэр бүхэндэ хэдэн миллион хэhэгээр гаража байhан газетэ, журнал, номууд... Эдэ бүгэдын ашаар хүн зонoймнай эрдэм мэдэсэ хэды шэнээн ургаа гээшэб.

Юрэдөө олониитэдэ мэдээсэл тараадаг гэжэ эдэ хэрэгсэлнүүд дэмы нэрлэгдээ бэшэ ха юм. Жэшээнь, телевидениин дамжуулгануудые нэгэ доро хэдэн арбаад миллион хүн харадаг. Зүгөөр хэды hонирхон тэдэнние харабашье, нэгэл юумэн манда дутуу шэнги байдаг. Юуб гэбэл, хүнтэй нюур нюурааа уулзажа, яаралгүй hанаhан, бодоhон тухайгаа хөөрэлдэхэдөө, сэдьхэлээ ханадаг гээшэбди. Тингээд ерэхэлээрээ манай хүлгөөтэ үе сагта имагтал лекторнууд энэ эрилтэдэ харюусаха аргатай байна бшуу.

Энэ тобшолол илангаяа хүдөө нютагай эрхэ байдалда зүйтэй гэжэ hанагдана. Мүнөө үедэ холын газарта байрладаг малшад ядахын сагта транзистортай байдаг. Газетэ, номууд гээгдэжэшье hаа, тэдээндэ ошожол байдаг ааб даа. Тиигэбэшье шэнэ хүнтэй уулзажа, түб газарай, дэлхэйн hонинние тэдэ хэзээшье дуулаха дуратай байдаг.

Манай совхозой малшад Хөөрхэ, Маарагта, Юугтэ, Хүлэрэгтэ гэхэ мэтэ холын газарнуудта байрладаг. Хэд тиишэ саг үргэлжэ хүдэлмэриингөө талаар ошожо байдаг бэ гэбэл, нэн түрүүн совхозой, сомоной Советэй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болоно. Тиимэhээ тэдэнние манай эгээл эдэбхитэй лекторнууд гэжэ тоолодогбди. Эдэ ехэнхидээ дээдэ эрдэм мэргэжэлтэй хүнүүд. Юрэнхышье мэдэсээрээ баян. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриншье амта танинхайнууд.

Зүгөөр хүн бүхэндэ үнинэй шэлэhэн өөрын дуратай темэ байгаа ааб даа. Жэшээнь, Дээдэ-Хэжэнгын сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ц. Б. Золтоев — «Знание» бүлгэмэй манай эхин организациин эгээл дүршэлтэй лектор. Энэ хүн партийна, советскэ, арадай гэгээрэлэй органуудта олон жэл соо ажаллаhан хадаа үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ угаа ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Лекци уншахаяа гү, али ондоошье хэрэгээр отделени, гүүртэнүүдээр ябахадаа, зонтоёо зулгы зохидоор уулзажа, hонин hорьмойень дуулаад, заабол байра байдалаарнь hонирходог, эрилтэ хэрэглэмжэнүүдыень анхаран бэшэжэ абадаг. Тиихэдэ энэ лектор заал hаа ендэр дээрэhээ үгэ хэлэхые оролдодоггүй. Шадаал hаа ажалшадай мүнөөдэрэйнь ажал хэрэгүүдhээ уламжалан, лекциингээ темэдэ шэлжэн ородог. Тэрэнэй эгээл дуратай темэнь уласхоорондын байдал болоно. Дэлхэй дээрэ мүнөө үедэ боложо байhан үйлэ хэрэгүүдэй гүн удхые мэргээр тайлбарилhан Цырен Базаровичай лекцинүүдые совхозой бүхы ажалшад hайшаадаг юм. Һанаад үзэхэдэ иимэ лекцинүүдэй удха шанар телевизорэй дамжуулгануудhаа заримдаа үлүүшье байжа магад.

Үшөө нэгэ зүйл. Манай лекторнууд өөрынгөө темые тайлбарилжа эхилхынгээ урда тээ, богонихонооршье hаа hүүлэй үедэ болоhон удха шанар ехэтэй үйлэ хэрэгүүд тухай хөөрэжэ үгэхэ уялгатай гэжэ тоолонобди. Жэшээнь, КПСС-эй XXVI съездын үедэ тиигэдэг hэмди. Һаябын сагта болоhон үйлэ хэрэгүүд соohoo СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин материалнууд, эндэ абтаhан «Парламентнуудта болон дэлхэйн арадуудта» СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга тухай хөөрэлдөөнүүдые манай лекторнууд үнгэргөө.

КПСС-эй XXVI съезд бүхы лекци хөөрэлдөөнүүдэймнай гол темэ болохо ёhoopoo болоно гээшэ ааб даа. Тэрэнhээ үндэhэлэн лектор бүхэн өөрынгөө темые тайлбарилдаг. Тиихэ зуураа эдэ темэнүүд дан орёо байнгүй, совхозоймнай үйлэдбэриhөө hабагшатай байха зэргэтэй. Манай лектор бүхэн өөрынгөө мэргэжэлэй талаар хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэл тухай уялгата лекци уншаха зорилготой. Жэшээнь, ажахымнай ахамад экономист хүдөө ажахын экономико тухай лекци уншахадаа, совхозой фермэ, бригадануудай ажал хүдэлмэриин тоо, баримта, жэшээнүүдые абажа, hонирхолтой тодорхойлолгонуудые хэдэг. Тиихэдэнь совхозой ахамад мэргэжэлтэд — ветврач С. Ф. Алсаев, зоотехник М. Ж. Жамбалов, мелиоратор В. Ж. Лубсанов гэгшэд иимэрхүү лекцинүүдые мүн лэ уншадаг. Харин МТМ-е даагша С. Б. Доржиев спортын темэнүүдтэ зорюулhан лекцинүүдээрээ хүнүүдые hонирхуулдаг. Бусад темэнүүдые нэрлэбэл, гражданска обороно, хизаар ороноо шэнжэлгэ болон байгаалиие сахин хамгаалалга гэхэ мэтэнүүд болоно.

Манай организациин бүридэлдэ 15 гэшүүн ородог юм. Лекцинүүднай урид баталагдаhан түсэбөөр үнгэргэгдэдэг. Май, июнь hарануудай туршада гуша гаран лекци уншаабди, тэрэ тоодо үндэhэн буряад хэлэн дээрээ. Мүнөө лекторнуудэй аттестацида бэлдэнэбди. Тэрэ аттестациин үедэ тэдэмнай мэргэжэл шадабариин, политическэ болбосоролой талаар шанга шалгалта гараха гээшэ. Тиихэдэ шагнагшадайнгаа бүридэлые хэраада абан, шадаал hаа түрэл хэлэн дээрэ лекцинүүдые уншаха гэжэ оролдодогбди. Хүнэй олоор суглараха үедэ, жэшээнь, киногой урда, забда забhарые hамбаашалан богонихон лекци, хөөрэлдөөнүүдые графигhaa гадууршье үнгэргэхэ ёhотойбди. Илангаяа мүнөө, тэжээл бэлэдхэлгын үедэ лекторнуудай үбhэшэдтэ ошохо бүреэ лекци уншаха үүргээ мартаха ёhогүй.

Ажалшад манай лекцинүүдые хүлеэдэг гээшэ. Тиимэhээ улад зонтоёо улаан нюураараа уулзан, тэдэнэй сэдьхэл зүрхые хүдэлгэхэ харюусалгаяа мэдэрэн, үнэн үгын хүсөөр ажалай үндэр туйлалтануудта шагнагшадаа зорюулхые оролдохобди.

Д. САНЖАЕВ,
«Первомайский» совхозой «Знание» бүлгэмэй эхин организациин түрүүлэгшэ.

Комсомолой ажабайдал

ХУБИТАЯА ОРУУЛХАБДИ

Районоймнай комсомолшууд болон залуушуул КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, «Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ — залуушуулай габшагай ажал, эрдэм мэдэсэ, үүсхэл ба зохёохы ажал ябуулга» гэhэн хүдэлөөндэ оролсоод, энэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорhoонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулна. Мал ажал дээрэ хүдэлдэг залуушуул болон комсомол-залуушуулай коллективүүд энэ оной түрүүшын хахад жэлэй түсэб дүүргэхэ талаар муу бэшэ амжалтануудые туйлаа.

Районмнай бүхыдөө гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб 138 процент, hү—128 процент, үндэгэ 132 процент дүүргээ. Түсэбhөө гадуур 899 центнер мяхан, 5246 центнер hүн, 377 мянган үндэгэн худалдагдаа. Тиихэдэ үнгэрhэн жэлэйхидэ орходоо нилээд олон тугал, хурьгад абтаа. Энэ дүн юу харуулнаб гэхэдэ, районоймнай малшад байгша онойнгоо үбэлжэлгэ муу бэшээр үнгэргөө бшуу.

Дээдэ-Үдын леспромхозой, «Георгиевский» болон Хориин совхозуудай, «Бурятсельхозмонтажкомплект» нэгэдэлэй оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи комсомолой организацинуудай жэшээгээр байгша оной түсэб болзорhoонь урид дүүргэхэ талаар социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Үдын леспромхозой бригадир, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн Тумэн Цыремпиловэй даадаг модо хюрөөдэдэг комсомол-залуушуулай бригадынхид жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7-до дүүргэхэ уялга абанхай. Тэдэнэр хахад жэлэйнгээ түсэб 127 процент дүүргээ.

Энэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй манлайда «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн «Бурятсельхозмонтажкомплект» нэгэдэлэй оньhожоруулагдамал нүүдэл-колонныи электро-хабсаргагшадай комсомол-залуушуулай бригада, Николай Мухатдинов, Сергей Аюшеев гэгшэдэй хонишодой бригаданууд ябана. Тиихэдэ Хориин совхозой мал адуулагша Зорикто Жамбалов, Хандагайн леспромхозой жолоошон Андрей Павленко, Анаагай совхозой механизатор Дагба-Доржо Цыбиков гэгшэд ажал хэрэгүүдээрээ онсо шалгаржа, районой залуушуулай омогоржол болонхой.

Ниитын малай үбэлжэлгэ үнгэргэхэ хэрэгтэ районой комсомолшууд болон залуушуул горитой хубитаяа оруулаа. Жэшээнь, ниитын малай үбэлжэлгэ амжалтатай үнгэргэхын түлөө социалис мүрысөө республика доторoo үүсхэhэн «Георгиевский» совхозой, эндэхи дунда hургуулиин комсомолшууд болон залуушуул абаhан уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ. Тэдэнэр 550 центнер модоной набша намаа бэлэдхэhэн, мал ажалда хүдэлхыень 10 залуу хүбүүд, басагадые комсомолой путевкоор эльгээhэн байха юм. Тиихэдэ түл абалгын үедэ 29 залуушуул хонишодто туhалаа. Тэрэшэлэн тус hургуулиин hурагшад 43 гектарай зеленко хураahан, 130 тонно шэбхэ гаргаhан байха юм. Гадна тэдэнэр малшадта 28 концерт наада харуулаа, 34 лекци, политинформаци, хөөрэлдөө үнгэргөө. Ингэжэ совхозой комсомолой организаци үбэлжэлгын дүнгөөр түрүү hуурида гараhан байна.

Тэрэшэлэн районоймнай залуушуул хабарай тарилгада эдэбхитэйгээр хабаадаа. Залуу механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн эмхидхэгдэжэ, дүнгынь саг үргэлжэ согсологдожо байгаа. ВЛКСМ-эй райком Анаагай совхозой Буламай отделениин комсомол-залуушуулай гаргаhан үүсхэл hайшааhан байна. Энэ бригадынхид хэлэhэн үгэдөө хүрөө. Тиихэдэ Хүрбын совхозой Тумэн Доржиев, Иван Воробьев, Хүлэй совхозой Александр Кривошеев гэгшэд hайнаар хүдэлжэ гараа. Теэд эдэнэймнай бүхы хүсэл оролдолго хиидэ hалаба. Бороогүй, ган гасуур боложо, тарьян хаташоо бшуу.

Энэ жэлдэ районой дунда hургуули бүхэндэ hурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд байгуулагданхай. «Мал ажал—хүдөөгэй габшагай хүдэлмэри» болгохо зорилго КПСС-эй XXVI съезд табяа. Энээнние бэелүүлэн, Үдын дунда hургуулиин hурагшад 2100 хурьгадые харууhалхаар даажа абаа. Энэ үүсхэлыень районой долоон hургуули дэмжээд байна. Жэшээлхэдэ, Хориин нэгэдэхи дунда hургуулиин, Дээдэ-Тайлсын, Георгиевскын, Онинoборскын hургуулинуудай hурагшад 12.800 хурьга харууhална. Тиихэдэ Тээгдын, Улаан-Одоной hургуулиинхид тугалнуудые харууhалдаг юм.

Һургуули бүхэндэ hурагшадай ажаллаха, амарха лагерь эмхидхэхэ шухала. Совхоз болон лесхозой хүтэлбэрилэгшэдэй hурагшадта тусхай байра бариха асуудал шиидхэхээр болоо. Тэдэнние ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала. Эдэмнай ерээдүйн халаан ха юм. Мүнөө район дотор дунда hургуули дүүргэгшэдэй 50 процентнь түрэл ажахыдаа, нютагтаа үлэнэ. Тэдэнние хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болгохо хэрэгтэ совхозуудай ВЛКСМ-эй комитедүүд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тэдэ залуу хүбүүд, басагадые саг үргэлжын анхарал доро абажа, тэдээндэ туhалха ёhотой.

«Сагаан алта» суглуулха харюусалгатай хаhа үнгэрбэ. Эндэ мүн лэ залуушуул, hурагшад шалгараа. Район дотор hooho хайшалалгын 16 пунктда комсомол-залуушуулай саг зуурын бүлэгүүд эмхидхэгдэhэн, «Комсомолой прожекторэй» постнууд байгуулагдаhан байна. Хони хайшалалгын түрүүшын үдэрhөө эхилжэ Үдын, Анаагай, «Георгиевский» совхозой комсомолшууд болон залуушуул габшагай шангаар ажаллажа, эрхим үрэ дүн туйлаа. Тээгдын hургуулиин hурагшад Р. Гомбоева, О. Осоронова, И. Самбуева, Үдын совхозой Б. Нимбуев, Т. Голованова болон бусад үдэр бүринrөө даабари холо үлүүлэн дүүргээ. Хайшалалгын пунктнуудта үдэр бүри сахилгаан, дайшалхы хуудаhан болон «Комсомолой прожекторэй» хуудаhанууд гаргагдажа байгаа. Hooho хайшалалгада эрхим дүн туйлаhан залуушуулда Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Мүнөө үедэ үбhэ хуряалгын халуун хаhа эхилбэ. Хэдэн жэлдэ үргэлжэлжэ байhан ган гасуур ажахынуудыемнай тон бэрхэтэй байдалда оруулаа. Гэбэшье ажахы бүхэн hогооборишье үбhэ үлөөнгүй суглуулжа, ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэхые оролдожо байна. Эндэ залуушуул мүн лэ хубитаяа оруулха байна. Үбhэн дээрэ комсомол-залуушуулай звенонууд байгуулагдана. Тиихэдэ «Комсомолой прожекторнуудэй» рейднүүд үнгэргэгдэнэ. Мүн районоймнай комсомолшууд болон залуушуул, hурагшад модоной набша намаа суглуулжа хадагална. Промышленна предприяти, эмхи зургаануудай залуушуул тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ туhалжа, субботник, воскресникүүдые үнгэргэнэ.

Юрэдөөл, манай бүхы комсомолшууд болон залуушуул шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатай дүүргэхэ хэрэгтэ хүсэ, шадалаа гамнангүй оролдожо, өөhэдынгөө хубита оруулха байха.

П. БАГИНОВ,
ВЛКСМ-эй Хориин райкомой нэгэдэхи секретарь.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭЭ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүд согсологдобо. Эдэ дүнгүүдэй ёhoop, Загарайн коммунальна предприятинуудай болон болбосон түхэлтэй болголгын комбинадай коллектив түсэбөө бүхы талаарнь үлүүлэн дүүргээ.

Коллективэй гэшүүд —жолоошод Юрий Иванович Кузнецов, Федор Хрисантович Марченко, баниин кассир Мария Ильинична Афанасьева, хубсаhа угаагша Раиса Шагдуровна Шарапова гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Д. ДАШИЕВ.

«Жилгражданстрой» трестын нэгэдэхи барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэд республикын ниислэл хотын элдэб районуудта байрын гэрнүүдые бодхоодог юм. Энэ коллективэй ветерануудай нэгэн болохо Дмитрий Михайлович Плюснинэй хабаадалгатайгаар олохон лэ гэр бүтэhэн байха гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Үнэхөөрөөшье, хорёод гаран жэлэй туршада 5-дахи разрядай электро-гагнуургшан нүхэр Плюснин хотын алишье райондо хүдэлhэн, элдэб орёо нарин даабари дүүргэhэн гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. М. Плюснин ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ИИМЭЛ ХҮН ЮМ

Зураглал

Түхэреэн улаан наран баруун-хойто уулын саагуур яаралгүйхэн, аажам намдууханаар гулдиран оробо. Газаа үдэшын шииг унажа, hэяхан бултайжа, үдэр ошохо бүреэ хүсэеэ абажа байhан ногооной хоншуухан үнэр хамар сорьён анхилна. Одоошье иимэ агаараар сээжэ дүүрэн амилжа hуухада ямар зохид байдаг гээшэб. Энэл үдэшэ Норбо-Самба Цыренжапович хонидоо хорёодонь оруулаад, хэдэн жэлэй туршада хаража, таамаг мэдэхэ болошоhон түрэл дайдынгаа танигдашагүй hайханаар хубилан байhые ханажа ядан хаража hуугаа hэн.

Н-С. Ц. Дашинимаев өөрынгөө шэлэн абаhан механизаторай мэргэжэл hэлгэжэ, малшан болохо гэжэ огто бододогшьегүй бэлэй. Багаhаа техникэдэ дуратай, трактор, комбайн hайн мэдэхэ тула тэрэнэй ажалшье урагшатай hэн. Үбэлэй үедэ малшадта тэжээл зөөхэ, хабартаа тарилга хэхэ, зундаа үбhэндэ гараха, харин таряа хуряалгын тулажа ерэхэдэ заабол комбайнда hуудаг байгаа. Теэд он жэлнүүдэй ошохо бүри малшад луталдаха, бэрхэтэй байдал тохёолдодог болоо hэн. Энээнние hайн ойлгожо, мэдэжэ ябаhан Норбо-Самба Цыренжапович хонишон болоо hаа яаха юм ааб гэжэ бодолог болоо бэлэй. Энэ бодолоо нилээд улаан толгой соогоо хадагалжа ябатараа нэгэтэ hамгандаа:

—Юрэдөө, хонишон болоо hаамнай яаха юм. Хүнhөө доро хүдэлхэгүй ёhотойбди. Хонишод дуталдана бшуу,—гээ hэн.

Үбгэнэйнгөө нэгэ hанаhан, шиидэhэнээ бэелүүлэгүйдөө hанаагаа амардаггүй зангые hайн мэдэхэ Цыбан-Дари Цырендоржиевна гансата «зай», «үгышье» гэжэ хэлэнгүй:

—Урдань хони харууhалhан бэшэбди, хүндэл байхадаа,—гээд үбгэн тээшээ дулаахан hаар хараа hэн. Һамгандаа харасаар арсаагүйень ойлгоhон Норбо-Самба Цыренжапович колхозойнгоо правленидэ хонишон болохо тухайгаа дуулгаа бэлэй.

Мүнөө тэрэ гэhээр аяар 17 жэл үнгэршэбэ. Энэ үе соо Дашинимаевай бүлынхид түрэл «Коммунизм» колхозойнгоо хонин hүрэг олошоруулха хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулжа ябадаг. Норбо-Самба Цыренжаповичай хөөрэhөөр, түрүүшээр нилээд хүндэ байгаа hэн. Жэл ошохо бүри дүй дүршэлөөр баян боложо, hайн амжалтануудые туйладаг болоо. Амжалта хэзээдэшье өөрөө ерэдэг бэшэ. Энэ Дашинимаевай бүлын эсэшэ сусашагүй хүдэлмэриин аша үрэ бшуу. Даалгагдаhан ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандадаг, бүхы юумэеэ өөрөө саг соонь хэдэг, дүүргэдэг хүнэй хүдэлмэри хододоо урагшатан.

Колхозойнгоо байгуулагдаhан үетэй сасуу Норбо-Самба Цыренжапович ажахынгаа 50 жэлэй ойн баярые hайн амжалтануудаар угтахые хүсэжэ, нёдондо хонишодой суглаан дээрэ зуун эхэ хонин бүриhөө 105 хурьга абаха социалис уялга абаа hэн. Теэд үбэл хонидойнгоо тамир хаража үзөөд байхадаа социалис уялгаяа дээшэлүүлхэ гэжэ бодоhон юм. Хонишоной шиидхэбэри ойлгохоор ааб даа. Шэнэ жэл ёhотой түүхэтэ жэл болохо байгаа бшуу. КПСС-эй XXVI съезд болохо, колхозойнь 50 жэлэй ой гүйсэхэ байгаа ха юм.

— Энэ түүхэтэ жэлдэ урданайнгаа уялга абаад hууха гээшэмнай хайшаа юм. Уялгаяа шэнэлхэмнай бэшэ гү. Юрэдөө, зуунhаа зуун арбые абаха арга боломжо бии хаш,—гээд Норбо-Самба Цыренжапович hамган тээшээ хараба.

— Үнэхөөрөөшье, туршаял. Үбhэ тэжээлээр бараг ха юмбибди.—гээд Цыбан-Дари Цырендоржиевна үбгэнэйнгөө дурадхал зүбшөөгөө hэн.

Энэ жэлэй үбэл ехэ саhатай, хүйтэншье байгаа. Эдэ бэрхэшээлнүүд хонишодой зориг унагаагаагүй. Хонишод түл абаха хаhада гүйсэд бэлдэhэн байгаа. Хонидыншье тарган hэн. Олон жэл соо эхэ хонидые харууhалhан хонишод дүршэлтэй болонхой ааб даа. Хурьга абаха үедэнь тэдэндэ залуу басаган Ольга Лыктыпова туhалаа. Тэдэнэр энэ үедэ үдэр, hүни илгаагүй хашаа соohoo гарангүй тоо ной ажаллажа, хурьган бүхэнние түлжүүлхые оролдоо.

Партиин XXVI съездын хүдэлмэриеэ эхилhэн үдэрнүүдтэ Н-С. Ц. Дашинимаевай бригадынхид абаhан социалис уялгаяа үлүүлжэ, зуун эхэ хонин бүриhөө 112 хурьга абаад байhан тухайгаа элидхээ hэн. Удаань тэдэнэр түрэл колхозойнгоо 50 жэлэй ойдо зуун эхэ хонин бүриhөө 120 хурьга абажа түлжүүлхэ түсэбөө дүүргэhэн байгаа.

Мүнөө энэ зунай дулаахан үдэшые үдэшэжэ hуухадаа Норбо-Самба Цыренжаповичай досоо сэлмэг, тэнюун, үбэлжэлгынгөө дүнгөөр сэдьхэлээ ханангги hуугаа hэн. Энэньшье буруу бэшэ даа. Тэрэнэй бригада түрэл колхоздоо, зуун эхэ хонин бүриhөө зуун хорин хоёр хурьга түлжүүлжэ тушаагаа бшуу. Теэд Н-С. Ц. Дашинимаев энээгээр hанаагаа амараа, зогсоо гү? Үгы даа. Тэрэнэй hанаан бодол бүри дээшээ, республикын түрүү хонишодой туйлаhан орьёл өөдэ тэгүүлэнхэй. Мүнөөшье ингэжэ холые шэртэн амаржа hуухадаа ерэхэ жэлэйнгээ түсэб толгой соогоо бодожо hуугаа аалам.

В. СЕМЕНОВ.
Яруунын район.

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЗОРИЛГОНУУД

ЭРДЭМТЭД БАМ ДЭЭРЭ УУЛЗАБА

Шэтын областиин эгээл хойто тосхонуудай нэгэндэ—Чарада СССР-эй Наукануудай академиин БАМ-ай асуудалнуудай талаар научна совсдэй нүүдэл сесси болоhон байна.

Тэрэнэй хүдэлмэриин дүнгүүд тухай соведэй түрүүлэгшэ академик Абел АГАНБЕГЯН иигэжэ хөөрэнэ.

Хоёр ушар шалтагаанаар Чарада иимэ уулзалга эмхидхэхэ хэрэгтэй болоо hэн. Нэгэдэхеэр, Шэтын участок дээрэ Байгал-Амарай түмэр замай барилга түлэг ябуулагдана. Баруун ба зүүн тээhээ баригдажа байhан түмэр харгы имагтал эндэ холболдохо юм. Энэ үйлэ хэрэгэй болотор бага саг үлөө. Энэ табан жэлдэ Байгал-Амарай түмэр замаар поезднууд ябадаг болохо ёhотой. 1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдhээ уламжалан гараhанай ёhoop, БАМ-ай оршондохи нютагуудые ашаглан хэрэглэхэ томо барилга —Удоканай ашагта малтамал шанаржуулгын комбинат эндэ баригдаха юм. Энэ хоёрдохи шалтагаанинь болоно. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ тус комбинадые барижа, ашаглалгада оруулха байна.

Байгал-Амарай түмэр замай томо станцинуудай нэгэн болохо Чара станци мүнөө жэл баригдажа эхилхэ юм. Удокандахи зэдэй уурхайhaa дүшэн километрэй зайда тэрэ оршодог.

Тиимэhээ научна соведэй сессиие имагтал Чарада үнгэргэлгэнь БАМ-ай оршондохи нютагуудые ашаглан хэрэглэхэ асуудалнууд тухай хөөрэлдөөе бүри ехэ ашаг үрэтэй болгоо бшуу. Бидэнэр тиишэ ошоходоо ерээдүйн түмэр замые зубшан үнгэрөөбди, хэтэ заяанай ой тайгын бүрил hаяхан нэмжын байhан газарта бодхоогдоhон тосхондо, хамтын байрада зогсоhон байгаабди. Энэмнай баhал зүйтэй.

Удоканай зэдые нээмэл гү, али хаамал аргаар ашаглан хэрэглэхэ тухай асуудал бидэнэй зүбшэн хэлсэhэн гол асуудалнуудай нэгэн байгаа. Олонхиин дуугаар түрүүшын арга шэлэгдэhэн байна. Нээмэл аргаар зэд олзоборилходо гүрэндэ хямда болохо, хоёрдохёор, тус уурхайе түргөөр ашаглан хэрэглэжэ болохо бшуу.

Удоканай хэбтэшэ гээшэ юун бэ? Энэмнай шобхо оройтой мантан томо хада юм. Хэрбээ тэрэнэй оройе ехэ хүсэтэйгөөр тэhэлээ hаа, зэдэй рудатай хубинь эли гаража ерэхэ бшуу. Тэрэнние экскаватораар малтан олзоборилжо болохо. Тэрэшэлэн хадын нэгэ ташалан руу руда буулгаха харгы түхеэрээд, тэрээн доро шанаржуулгын фабрика барижа болохо. Удоканай зэдэй рудае шэнжэлэн ашаглаха, шанаржуулан болбосоруулха асуудалнуудаар Москвагай, Ленинградай, Новосибирскын, Эрхүүгэй ба Шэтын научно-проектнэ хэдэ хэдэн эмхинүүдэй элидхэлнүүдые соведэй заседани дээрэ шагнаhан байнабди. Ашаг үрэ ехэтэй, эгээл хямда аргые шэлэхын тула олон ондоо аргануудые шэнжэлэн үзэhэн, сэгнэлтэ хэhэн байнабди.

Манай соведэй зохёон табидаг «БАМ-ай оршондохи нютагуудые ажахын талаар ашаглаха комплексно программын» проектые зүбшэн хэлсэлгэ баhал шухала удхатай байгаа. 38 министерство болон албан зургаанай түлөөлэгшэд программын зарим зүйлнүүдээр дурадхалнуудаа хэлэhэн байна. Эдэ ажаглалтануудтай зохилдуулан, тус программада заhабари оруулагдаха юм.

Эрдэмтэдэй hанамжын ёhoop, түрүүшын ээлжээндэ иимэ хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ байна. Бүхы БАМ-аар поезднуудые ябуулдаг болохо, Нерюнгриин шулуу нүүрhэнэй уурхайе дүүрэн хүсэндэнь хүргэхэ, Нерюнгриин ГРЭС-эй түрүүшын агрегадуудые ашаглалгада оруулха, Восточно портые үргэдхэхэ гэхэ мэтэ.

Тэрээнhээ гадна, удаадахи жэлнүүдтэ БАМ-ай оршондохи нютагуудай үйлэдбэриин хүсэнүүдые үргэнөөр хүгжөөхын тула арбан нэгэдэхи табан жэлдэ hайн hуури табигдаха ёhотой.

Удоканай ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадые техническэ ба экономическа үндэhэ баримтатай болгохо, Урда-Яхадай түмэрэй рудае шэнжэлэн ашаглаха, Якутск хүрэтэр түмэр харгы бариха, мүн БАМ-ай баруун ба зүүн хубида ой модоной промышленна комплекснүүдые байгуулха хэрэгтэй байна.

Геолого-шэнжэлгын хүдэлмэри үргэдхэгдэхэ, территориально-үйлэдбэриин комплекснүүдые бүридхэхэ талаар научна үндэhэ баримта бэлдэгдэхэ юм. Энэнь Алас-Дурнын металлургическа баазые хүгжөөлгэдэ туhа нэмэри болохо ушартай.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, урдамнай хэхэ юумэн ехэ.

(АПН).

УКРАИНЫН ССР. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ талаар республика доторoo үүсхэл гаргаhан Черкасска областиин ажалшад эршэмтэйгээр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Маньковско районой Островскиин нэрэмжэтэ колхоздо таримал ногоо хуряажа, тэжээлэй нөөсэ байгуулха хэрэгтэ хүсэтэ техникэ хэрэглэгдэнэ. Иимэ тракторна поезднууд үдэр соо 650 тонно ногоон тэжээл зөөжэрхидэг байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ФЕРМЭНҮҮДТЭ—ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ

Орон доторнай малай тэжээл бэлэдхэлгын эршэ улам шангадажа байна. Тэжээл үйлэдбэрилгые бэеэ дааhан hалбари болгоhоной ашаар энэ туйлагдаа. Колхоз, совхозуудта, ажахынууд хоорондын нэгэдэлнүүдтэ шухала оньhон техникээр хангагдаhан тусхай шэглэлтэй звенонууд болон бригаданууд ногоо ургуулжа, хуряажа абана, болбосоруулна.

СССР-эй Центральна статистическэ управлениин июлиин 20-ной баримта мэдээнүүдэй ёhoop, 51,6 миллион гектарай талмай дээрэhээ хээрын болон таримал ногоон сабшагдажа, унагаагдаhан байна. 37,6 миллион тонно үбhэн бэлэдхэгдээ, 39,2 миллион тонно сенаж дарагдаа, 3,4 миллион то[нно] үбhэнэй гурил болон хатаагдаhан тэжээл үйлэдбэрилэгд[ээ] байна. 7 миллион тонно шахуу силос дарагдаа.

Олохон районуудта наратай сэлмэг байhан дээрэhээ [...]хим шанартай үбhэ бэлдэхэ арга олдоhон байна. Нёдо[ондо] жэлэй энэ үеынхидэ орходоо хоёр шахуу дахин ехэ үб[hэн] фермэнүүдэй дэргэдэ hурилэгдэбэ. Таряашад hолоо[...] мэхиинзээ тэжээл болгожо хэрэглэхые ехэ оролдолго [...]гана.

(ТАСС)

Совет оро[ной] дот[ор]

АША ҮР[Э] ЕХЭТЭ[Й] ЭРМЭЛЗЭ[Л]

Ипатовай таряашад [...]дэ ороohо худалдаха [...]ряа үлүүлэн дүүргэдэг шалтай юм.

— Мүнөө жэлдэшье [...] заншалаа сахихабди, —[...]жэ районой хүдөө аж[ахын] үйлэдбэриин управлени[ин на]чальник А. Давидьянц [хэ]лэнэ.

Ипатовайхид жэлэй [...] сэбhөө гадуур 100 м[...] центнерhээ бага бэшэ [...]лэгдэмэл шэниисэ эле[...]та абаашаха гэhэн уял[га ...] Бүхы орон доторoo мэ[...] районой мүрысөөе хон[...] үүлтэр hайжаруулха гур[...] «Ипатовский» заводой [...]низаторнууд толгойлно. [...]гэрhэн табан жэлдэ тус [...]хы КПСС-эй ЦК-гай, С[...]эй Министрнүүдэй Сов[...] ВЦСПС-эй болон ВЛКС[М-эй] ЦК-гай дамжуулгын У[лаан] тугта гурба дахин хүр[...] байна.

Эндэ хура бороогүй, ха[...]зун боложо байнхай. И[...] уларилда ороohото үр[...]лай хаташахагүйн [...] амяарлагдаhан аргаар ху[...]ха гэжэ шиидхэгдэhэн ба[...] 12100 гектар талмайн [...]hые баал болгон унагаах[...]жэ түрүүшээр түсэблөө [...]ди. Теэд таряа хадалгын [...] ябажа байхада, хура б[...] үргэлжэ ородог боложо, [...] урэжэлтэй hайн участ[...]дай таряан газарта [...]жа, хүрмэлдэжэ эхилээ [...]

Комбайнернууд иимэ [...]далые зүбшэн хэлсээд, [...] мянганhaa үлүүтэй гект[...] шэниисые сэхэ хуряаха [...]жэ шиидээ. Мүнөө тэнд[...] гектар бүриhөө 35 ш[...] центнер ороohон хуряагд[...]

«Ипатовский» заводой [...]байнууд түхэреэн сүүдхэ [...] хүдэлгэгдэнэ. Болбосоро[...] аттестадтай хамта механиз[...]рай үнэмшэлгэ абалсаhан [...]тагай дунда hургуулиие д[...]гэhэн М. Шутин комба[...] А. Меркуловые hэлгэдэг [...]

Ажахын хуряалгын [...]гат бүхэндэ hэлгэжэ худа[...] механизаторнууд бии. Меха[...]заторай бүгэдэ ниитын кур[...]нуудай хүмүүжэмэлнүүд, [...]миин албанай hүүлээр [...] тосхоноо бусажа ерэhэн ко[...]мелшууд, тэрэшэлэн ур[...] хуряалгын үедэ саг зуур[...] мэргэжэлээ hэлгэhэн ба[...]гын бригадын шулуу[...] модошо дархашуул мэ[...]жэлтэ комбайнернуудтай [...]та поли дээрэ хүдэлнэ.

Мүнөө жэлэй ургаса [...]ряалгын үшөө нэгэ [...] гэхэдэ, гээгдэгшэдтэ туhа[...] хуряалга-зөөлгын комп[...]сые эмхидхэгдэлгэ болоно. Э[...] комплексно арга нэбтэр[...]хэдээ, таряан ажалтай о[...]ленинүүдэй тоогоор онь[...]жоруулагдамал 4 отряд [...]хидхэгдээ. Табадахи отряд [...]ряа сохилгоор гээгд[...] ороhон газарта түргөөр [...] hалха зорилготой юм.

Дүй дүршэлтэй В. Иш[...]ко шэнэ комплекс[...] толгойлно. Тэрэ Госпле[...] овцезаводто олон ж[...] соо отделение эрхилэгш[...] тушаалда байhан, бусад [...]рюусалгатай албан хүтэл[...]рилhэн байха юм. Тэрэ [...]ралтада гаранхайшье hаа, [...]гаса хуряалгын үедэ ажа[...]да туhалдаг заншалтай.

Хура бороотой байба[...] hаань, шэнээр байгуулагдаh[...] комплекс 600 гектарай [...]рохые — эгээл түргөөр [...] ташадаг ургамалые гэ[...] хоролтодо оруулангүй, эр[...] болзорто хуряаха арга ол[...]hон байна. Мүнөө тус [...]ряд шэниисэ сохихо да[...]ряа дүүргэжэ байнхай.

Эндэхи таряашад 2[...] мянган центнер ороohо гу[...]нэй амбаарта хаахаар түсэ[...]лэнэ. Үнгэрhэн табан жэлд[...] туйлагдаhан жэлэй дунд[...] хэмжээнhээ энэнь гурба м[...]ган центнерээр ехэ боло[...]

Районой ажахынууд з[...]шалта болоhон болзорто [...] гурбан үдэр хахад соо тар[...]гаа хадажа дүүргээ. Са[...] уларилай таарамжагүй ху[...] байгаашье hаань, таряа с[...]хихо хүдэлмэри эмхитэй[...] ябуулагдана.

Н. СТЯЖКИН.
Ипатово.
Ставрополиин хизаар.

ТЕАТР

УДХА ТҮГЭЛДЭР ХӨӨРЭЛДӨӨН

Эрхүүгэй Н. Охлопковой нэрэмжэтэ драматическа театр Улаан-Үдэдэмнай айлшалһаар. Мэдээжэ совет драматург В. Розовой бэшэһэн «Һойрой уурхай» гэһэн зүжэг харагшадай халуун анхаралые татанхай. Тус зүжэгые театрай ахамад режиссер, РСФСР-эй болон Казахай ССР-эй соёлой габьяата ажал ябуулагша Г. Жезмер найруулан табиһан юм.

Айхабтар гоё, сахигар сагаан эд бараануудые дарайлгаһан мүнөөнэй үргэн салуу байра соо зүжэгэй үйлэ хэрэгүүд хүгжэнэ. (Уран зураашань Ю. Суракевич). Эндэ Степан Алексеевич Судаков бүлынхидтэеэ ажаһуудаг юм. Тэрэнэй хаана хүдэлдэгые бидэ мэдэнэгүйбди, зүгөөр нилээд дээгүүр тушаал эзэлдэгыень бүхы юумэн гэршэлнэ. Судаков нэгэтэл телефоноор хонходоходоо, юрын хүнэй һанаа үнөөндөөшье оруулаагүй хари гүрэнэй үзэсхэлэнтэ курортнуудай путёвконуудһаа эхилээд, хүбүүгээ МГИМО-до һурахыень оруулха тухай хэлсэжэрхихэ аргатай хүн. «Юрын совет айл» Судаковтондо саг үргэлжэ хари гүрэнэй үндэр тушаалта айлшад буужа байдаг. Тиихэдэнь Степан Алексеевич бүлынхидтэеэ иигэжэ танилсуулдаг:

—Танилсагты, энэ минии басаган Искра, журналистаар хүдэлдэг юм. Иимэ һонин нэрэ би өөрөө үгэһэн хүм. Минии һамган—Наталья. Пров хүбүүмни, арбадахи классай һурагша. Юрэдөөл, бүхы эдиршүүл шэнги, бэедээ үлүүсэ найдадаг хүн даа. Харин энэ —Георгий Ясюнин, минии хүргэн. Уг гарбальнь гэхэдэ, Рязаниин таряашад. Ухаатай һүбэлгэндөө урагшаа гаража, үндэр тушаалда хүртэжэ ябаһан хүн. Түрэһэн үри мэтээр һанадагби. Энэл даа, минии бүлэ. Харана бээзэт, бидэ хүнһөө дутуугүй ажаһуунабди. Байрамнай зургаан таһалгатай...

Гэрэй эзэнэй имэрхүү хөөрөөнһөө бидэ энэ бүлэтэй танилсаһанайнгаа удаа, саашань зүжэгөө адаглан харая. Судаковой ролие артист А. Шаланов яһала шадамараар гүйсэдхэнэ гэжэ тэмдэглэе. Гэхэ зуура энэ образые артист үшөөл ехээр гүнзэгырүүлхэ аргатай гэжэ һанагдана. Эмхиие хүтэлбэрилэгшэ Судаков ажал хэрэгүүдээ урагшатай ябуулдаг, гансал тэрэ өөрынгөө бүлынхидтэй ямаршьеб зэбүүсэмэ хүйтэн харилсаатай. Тэрэ ямар ушарһааб?

...һойр шубуун хабарай нарай ногооноор наадахадаа, оршон тойрон юунэйшье болоко байһыень обёордоггүй, шагнаархадаггүй юм гэлсэдэг. Түрэһэн үри бэенэрэйнгээ ухаан бодолые тамалһан ажабайдалай асуудалнуудые шиидхэлсэн туһалха, ойлгохо эсэгын нимгэн сэдьхэлгүй Судаковһоо хүүгэдэйнь бусалтагүйгөөр холодоһониинь гайхалгүй. «Би ажалтайб, сүлөө забда гэжэ намда үгы, юрэдөөл, намһаа саашаагты, гэр байдал гээшэ шинии хэрэг», — гэжэ Степан Алексеевич һамгандаа хэлэдэг. Эдир залуугайнгаа эгээн һайхан һанал эрмэлзэлнүүдээ гол таһа мартажархиһан Судаков бага наһанайнгаа нүхэрые (артистка Л. Слабунова гүйсэдхэнэ) баһанги дээрэлхүүгээр угтана, мүн тиихэдэ хүндөөр үбшэлһэн хүндэ эм абажа үгэхэнь баһал тэрээндэ хашартай хэбэртэй. Тиин адаглаһаар байтараа, хүнэй гашуудал зоболондо Судаковой шэхэ дүлии, нюдэ балай хүн мэтээр хандадагыень ойлгонобди...

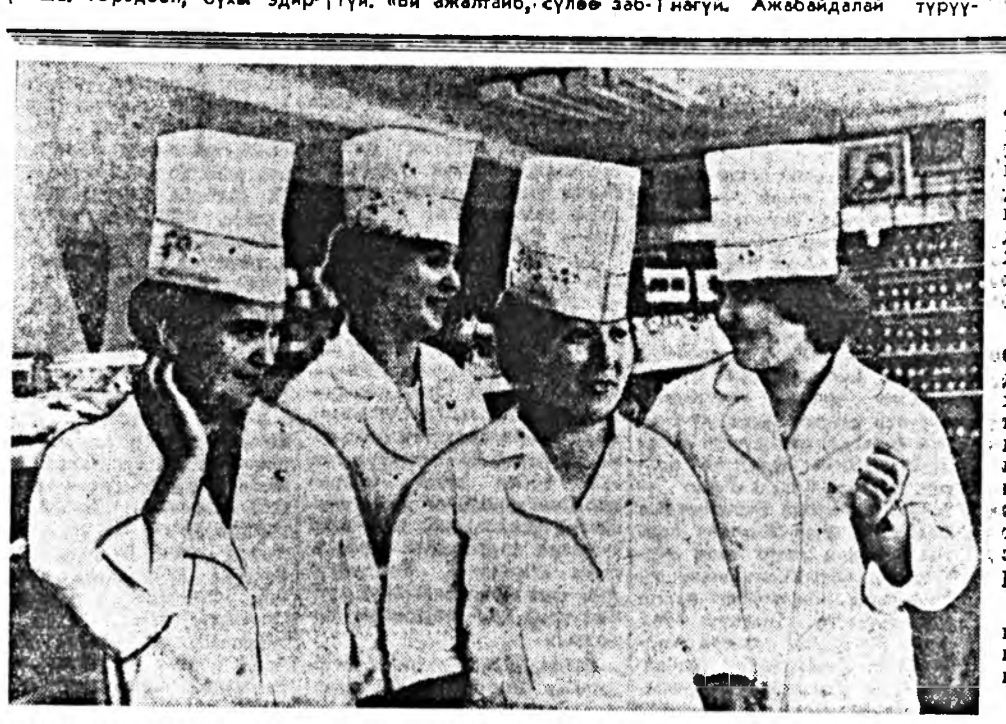
Судаковой хүргэн Ясюнинэй ролие артист В. Малинин гүйсэдхэнэ. Үнихэнэй һэшхэлээ гээһэн энэ хүн үндэр тушаал тээшэ үнэн нүхэрэйнгөө толгой дээгүүр гэшхэн алхалха шадалтай. Малининай гүйсэдхэһэн Ясюнин шэг шарайгаар сэбэр, ухаатай һүбэлгэн, хүл жорхой; бодото нюурыень таагаагүй хүнэй тэрэниие һайшаажа эндүүрхэньшье гайхалгүй. Энэл коллективэй гэшүүн, РСФСР-эй габьяата артист С. Чичерин тус ролие айхабтар бэрхээр гүйсэдхэдэг юм, гэбэшье залуу артист В. Малинин онсо өөрсэ, мүн лэ һонирхолтой образ бүтээжэ шадаа гэжэ тэмдэглэе.

Харин залуу артист Г. Гущин (Провой ролие гүйсэдхэнэ) үшөөл һанаһанда хүрэмөөр образ харуулжа шаданагүй. Ажабайдалай түрүүшын бэрхэшээлнүүдтэй, орёо асуудалнуудтай ушарһан эдир хүбүүнэй үнэншэ, эрид сэхэ зангые, хуурмаг бузагай ябадалнуудта эсэргүүсэхэ хүсэлыень артист бүри тобойлгон харуулха аргатай ха юм.

Тиихэдэ РСФСР-эй габьяата артистнууд А. Рыбакова, Т. Хрулева, артистка Н. Марченко гэгшэд эхэнэрнүүдэй үнэншэмэ һайхан образуудые харуулһан байна. Багахан үзэгдэлнүүдтэ наадаһан артистнууд —А. Кремель, Л. Вронская гэгшэд харагшадта мүн лэ һайшаагдаа. Тобшолон хэлэбэл, зүжэгтэ хабаадагшад тус тустаа һонирхолтой образуудые бүтээжэ, режиссер Г. Жезмер гол зорилгоёо бэелүүлжэ шадаа гэжэ һанагдана. Хүнүүд бэе бэедээ туһалжа, һанаа сэдьхэлээ ойлголсохо зэргэтэй, үгы һаа дүлии һойр шубуун мэтэ һанаа амархан хүнүүд ябажа ябахал. Иимэ хүйтэн сэдьхэлтэнтэй тэмсэхэ ёһотойбди гэжэ зүжэг бидэндэ ойлгуулна. Мүн зүжэг соо эдиршүүл ба тэдэнэй түрэлхидэйнь хоорондохи харилсаан тухай мүнөө үеын шухала асуудал илангаяа хурсаар табигдаһан байха юм.

Иигээд ерэхэдээ, эрхүүгэйхид элитэ драматург В. Розовой зохёолые удха түгэлдэр, тон шухала хөөрэлдөөн болгон табижа шадаа гэжэ һанагдана.

Б. ДЫМБРЫЛОВА,
Эрхүүгэй А. Ждановай нэрэмжэтэ университедэй студентка.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшын һайндэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаһан коллективүүд республика доторнай олон. Тэдэнэй нэгэн—Улаан-Үдын нэгэдэхи горпищеторгын 59-дэхи магазин болоно. Эндэ 22 хүн хүдэлдэг. Коллектив хахад жэлэйнгээ даабари 105 процент бэелүүлээ юм.

—Манай коллектив һара бүринингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай болонхой юм. Энэ хэрэгтэ комсомол -залуушуулаймнай үүргэ, хубита ехэ. Тэдэнэйл хэшээл оролдолгын ашаар квартал бүри торгынгоо дамжуулгын Улаан тугта хүртэнэ гээшэбди,—гэжэ магазинине даагша Нина Дмитриевна Яковлева хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу наймаалагшад Л. Серебренникова, З. Денисова, Л. Иванова, Г. Конева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

ҺАЙШААН ДЭМЖЭНЭ

«Дэлхэйн парламентнууд болон арадуудта» гэһэн СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга манай түби дэлхэйн бүхы заха хизаарнуудай политическэ ба ниитын зургаануудаар үргэн ехээр һайшаан дэмжэгдэжэ байна. Уласхоорондын олониитэ энэ документын айхабтар шухала, онсо удха шанартай байһаниие тэмдэглэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга хадаа дай жүрөөдэгшэдэй амыень татаха ба энэ дэлхэйгээ термоядерна дайнай аюулһаа аршалан абархаар бүхы арадуудта хандаһан онсо шухала уряа мүн гээд Болгариин арадай суглаанай мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. «Бата бэхи эб найрамдалые Советскэ Союзай һайшаан дэмжэхэ хүсэл эрмэлзэлэй бодото гэршэ болоһон энэ документые манай ороной парламентын депутадууд нэгэн дуугаар һайшаана», — гээд Индиин засагай хүтэлбэри барижа байһан Индиин национальна конгресс партиин генеральна секретарь Шьям Сундор Мохапатра мэдүүлээ. Совет парламентын энэ тон шухала үүсхэлые һайшаан дэмжэжэ байһан тухай мэдүүлгэнүүд Прагаһаа, Берлинһээ, Будапештһээ, Венэһээ, Парижһаа, Бамакоһаа, Римһээ, Хельсинкиһээ, Бейрудһээ, Кабулһаа ба дэлхэйн бусад хэдэн арбаад ниислэл хотонуудһаа соностоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга тушаа өөрынгөө һанамжые хэлээгүй правительство ба парламентнуудай гүрэнүүдтэ олониитэ хүн зон амгалан байдалда, дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ зорилго урдаа табина. Эб найрамдалай, шахардуу байдалые һуларуулгын ба буу зэбсэг хуряан абалгын түлөө Австралиин комитет совет шэнэ эдэбхи үүсхэлые һайшаан дэмжэнэ, буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргалгые болюулха ябадалда зорюулагдаһан СССР-эй дурадхалнуудта зохисотой харюу үгэхэ эрилтэтэйгээр Австралиин правительствада хандахабди гэжэ тус комитедэй түрүүлэгшэ Эрни Ботствейн хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые һайшаан дэмжэжэ байһан мэдээсэлнүүд һүүлэй үдэрнүүдтэ Европын оронуудһаа илангаяа олоор абтажа байна. Энээндэ ямаршье гайхал байхагүй. Пентагоной ба НАТО-гай стратегүүдэй дура зоргоор Европодо буу зэбсэг, тэрэ тоодо ядернашье зэбсэг дахяад туйлай ехээр нөөсэлэн суглуулагдажа, энэ түбиин оронуудай хүн зоной һанаагаа зобохо ба зэбүүрхэхэ ябадалда хүргэнэ. Мүнөө Европодо эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн улам ехээр үргэдэжэ, үе сагайнгаа эрхэ байдалда нүлөө ехэтэй үйлэ хэрэг боложо байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй Германиин социал-демократическа партиин түрүүлэгшэ В. Брандттай уулзалга Европын оронуудта ехэ һонирхол татаба. Энэ уулзалгын дүнгүүд социалис интернационалай бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тэндэ гансахан социалис партиин хүтэлбэрилэгшэд бэшэ, мүн гүрэнэй элитэ ажал ябуулагшад байлсаһан байха юм. Нэн түрүүн шахардуу шанга байдалые һуларуулха политикые аршалан хамгаалха ба үргэлжэлүүлхэ шухала байһан тула Брандттын Москва ошолго айхабтар онсо удха шанартай байгаа гэжэ Австриин федеральна канцлер Б. Крайский мэдүүлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые, В. Брандттай уулзаха үедөө Л. И. Бержневэй хэлэһэн бүтэмжэтэй һайн дурадхалнуудые һайшаалга, Финляндиин «Суомен сосиалидемократти» газетын корреспондентын асуудалнуудта үгтэһэн харюунууд хадаа буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга хизаарлаха хэрэгтэ, шахардуу байдалые һуларуулха ба харилсаа холбоотой байлгые һэргээлгэдэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай эдэбхи үүсхэлэй дэлхэй дээрэ үргэн ехээр дэмжэгдэжэ байһаниие гэршэлэн харуулна.

БҮХЫ ДЭЛХЭЙ ЗЭБҮҮРХЭН БУРУУШААНА

Ливанда эсэргүү шуһата дайн үүсхэһэн Израилиин сэрэгэйхидые бүхы дэлхэй зэбүүрхэн буруушаажа байна. Агаарһаа, мүн далайгааршье добтолгын хэгдэжэ байһан үдэр бүхэн ливан ба палестин арадуудта тоолошо барахаар бэшэ гай зоболон, хохидол асарна. Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй гэмтэ ябуулгануудые хэһэн дээрэһээнь һүүлэй арбан үдэр соо хэдэн зуун ливанецууд ба палестинецүүд алуулһан, мянгаһаа дээшэнь шархатаһан байна. Хүн зоноор олон районууд, тэрэ тоодо Ливанай ниислэл хото бомбодогдоно. Оронойнь урда зүг илангаяа ехээр бомбодогдоно, буудагдана. Хэдэн арбаад предприяти, хүүргэнүүд, харгы эбдэгдэнхэй, Ливанай национальна экономикодо туйлай ехэ хохидол ушаруулагдана.

Ээрхэг түримхэй дайсанай гарта мүнөө үеын буу зэбсэгүүдые барюулһан Холбоото Штадуудай үмөөрэлгэ ба хамгаалга доро Тель-Авив бандит ёһоной ябуулгануудаа үсэд нэтэрүүгээр үргэлжэлүүлжэл байна. Израилиин Ливанда хэжэ байһан ээрхэг түримхэй харата ябуулганууды араб гүрэнүүдтэ, мүн тэрэшэлэн дэлхэйн олохон оронуудта ехээр зэбүүрхэн, эрид шууд буруушаажа байна. Олонхи араб оронуудай хүтэлбэрилэгшэд Ливанай патриотическа хүсэнүүд ба Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнтэй, Ливанай бүхы арадтай һанелаа нэгэдэхэ тухай мэдүүлгэнүүдые хэбэ. Түрүү үзэлтэй араб политическэ ажал ябуулагшадай хэһэн мэдүүлгэ дотор Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй гэмтэ ябуулгын түлөө сионистнуудтай хамта харюусаха ёһотой америкэн империализмда эсэргүү харюугай тодорхой хэмжээнүүдые абаха уряа улам шангаар соностоно. Ливанда эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгын уг зорилго хадаа араб арадуудые империалистнуудай баалалтада оруулха һэдэлгэ, сэрэгэй ба политическэ баалалта хэрэглэн, араб оронуудые Кэмп-Дэвидэй үгэсэлгэдэ хабаадуулга болоно гээд тэрэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Израилиин агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй Бейрудые бомбодохо ямаршье шалтагаан байгаагүй гээд ФРГ-гэй правительство мэдүүлгэ дотороо хэлэхэдээ, саашадаа сэрэгэй ябуулгын үргэдхэгдэхэгүй байһанда найдажа байһанаа элирхэйлнэ. Австриин канцлер Б. Крайский Дүтын Зүүн зүгтэ дайнай үргэлжэлүүлэгдэжэ байһанай түлөө баруун оронууд харюусалгатай, «тэдэнэр энэ региондо бата бэхи эб найрамдал тогтоохын тула хэзээдэшье хэрэгтэй оролдолго гаргаагүй юм» гэжэ мэдүүлээ.

Ливанай арадтай һаналаа нэгэдэхэ тухай бусад олон гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, ниитын ба политическэ организацинуудай түлөөлэгшэд мэдүүлһэн байна. Франциин профсоюзуудай эгээл ехэ нэгэдэл — Ажалай бүгэдэниитын конфедераци Израилиин бомбодолгоһоо хохидолдо ороһон Ливанай хүн зондо эмүүдые эльгээхын тула мүнгэ суглуулга үнгэргэхэ уряатайгаар ажалшадта хандаба.

ООН-ой Аюулгүйн Совет Ливанда зэбсэгтэ добтолго болиулха уряатай резолюци баталан абажа, энэ ороной бэеэ даанхай байдалые, газар дайдынь бүтэн бүрин байлгые дэмжэхэ байһанаа элирхэйлбэ.

Манай дэлхэй дээрэ шахардуу шанга байдалые һуларуулхын ба эб найрамдал аршалан хамгаалхын түлөө жагсаһан бүхы хүнүүд Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй амыень татаха гэһэн эрилтэ эрид шууд табина.

США-гай БҮДҮҮЛИГ БААЛАЛТА ДОРО

«Долоон ехэшүүл» — США, Англи, ФРГ, Франци, Итали, Япон ба Канадын правительствануудые толгойлогшонорой долоодохи уулзалга Оттавада (Канада) июлиин 20—21-дэ болобо. 1975 онһоо эхилжэ капиталис дэлхэйн «капитанууд» экономическа талаар, һүүлэй үедэ мүн политическэшье асуудалаар холын хараата хамтын хараа түсэб зохеохын тула таһалгаряагүй уулзадаг болонхой. США-гай балмад бүдүүлиг хараа шугам баримталдаг болоһон дээрэһээ капитализмын кризис ба уласхоорондын байдалай улам доройтожо байһан ушарһаа Оттавада зарлагдаһан зүблөөн дээрэ эдэ бэрхэшээлтэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ онсо шухала анхарал хандуулагдаба.

Рейганэй захиргаан «хүсэ баримталха» баалалта хэрэглэн, Оттавада болоһон уулзалгые Советскэ Союзда эсэргүүгээр үнгэргэхэ һэдэлгэ гаргаһан байха юм. Политическэ асуудалнуудаар тэрэ урдаа табиһан зорилгоео зарим тэдыгээр дүүргэжэшье шадаа гэхэдэ болоно, «Долоон ехэшүүлэй» баталан абаһан политическэ мэдүүлгэ дотор «совет сэрэгэй аюул» гэдэг худал хуурмаг идхалгые шалтаг болгон, буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргалгые, ажалшадай байдал һуудалда харша милитарис политика хэрэглэхэ ябадалые сагааруулхые оролдоһон байна. Зүгөөр США-гай зүгһөө Советскэ Союзда эсэргүү идхалгын хэды хэгдэбэшье һаа, Оттавада зарлагдаһан зүблөөн дээрэ ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидт, Франциин президент Ф. Миттеран, Италиин премьер-министр Дж. Спадолини гэгшэд хэблэлдэ бэшэгдэһэнэй ёһоор, СССР-тэй харилсаанда баруун оронуудай зохисотой хараа бодол баримталхын түлөө хүсэжэ байһанаа мэдүүлһэн байха юм.

Экономическа асуудалнуудые абахада, тодорхойлон хэлэбэл, банковска урьһаламжын тоосоон тухай асуудалаар американ баалалта аша үрэ багатай байжа, Вашингтоной һанаһанда хүрэбэгүй. Тиимэ тоосоон — банкнуудай үгэһэн урьһаламжаһаа түрэсэ болгон абадаг процентнэ нэмэлтэ — экономическа ажал ябуулга ба хэрэглэмжэдэ байһан бүхы мүнгэнэй эрьесые гуримшуулха, валютын унэ сэнгэй уналгатай тэмсэхэ арга нүхэсэл болгон хэрэглэгдэнэ. Бүгэдэндэ мэдээжэ болоһоной ёһоор, США-гай банковска урьһаламжын процентнэ түлөөһые хэтэрмэ ехээр нэмэлгэһээ долларой үнэ сэн шууд дээшэлжэ, Баруун Европын оронуудта валютын сэнгэй уналга, наймаанайнь балансда үлүү гаргаша, ажалгүй хүнүүдые улам олошоруулга, экономическа элдэб бэрхэшээлнүүдые, ангиин ба социальна зүришэлдөөнүүдые тохёолдуулһан байха юм. Эдэ бүхы асуудалнуудаар Холбоото Штадууд Оттавада сугларһан хамжагшадайнгаа зүгһөө яһалханаар шүүмжэлүүлбэшье, өөһэдынгөө политикые хубилгахаһаа ог таһа арсаа. Хамжагшадаймнай экономическа талаараа һулараад байгаа гээшэ һаа, тэдэниие империализмын холын хараата хэрэгүүдые шиидхэбэридэ ашаглаха, дэлхэйн экономикодо США-гай алдагдаһан һуурие дахин тэхэрюулхэ арга олгохо гэжэ Вашингтон найдана. Гэхэтэй хамта, энэ һанаашалгадань США ба тэдэнэй союзнигуудай хоорондо, нэн түрүүн США ба Баруун Европо хоёрой хоорондо экономическа зүришэлдөөнэй улам үргэдхэ ушарта хүргэхэ байна.

СССР-тэй ба социалис бусад оронуудтай худалдаа наймаа хэхэ асуудалаар Оттавада горитойхон арсалдаа буляалдаан болоо. «Нью-Йорк таймс» газетын бэшэһэнэй ёһоор, Вашингтоной шанга эрилтэ табижа байбашье һаа, баруун европынхид худалдаа наймаагаа хизаарлахые хүсэнэгүй. Энэ мэтын арсалдаан дээрэһээ улам үргэдэжэ байһан экономическа ба валютно-финансова кризисээр, хүгжэжэ байһан оронуудтай зүришэлдөөгөөр, худалдаа наймаанай талаар США—Баруун Европо—Япон гурбанай хоорондохи «дайгаар» «долоон ехэшүүл» хамтын хараа бодол тодорхойлжо шадабагүй.

Хэды тиимэ байгаашье һаань, Оттавада зарлагдаһан зүблөөе Рейганэй захиргаанай хараа шугамай, баруун оронуудай нэгэдэлэй «илалта» гэжэ Вашингтон харуулхые оролдоно. Хэды тиигэбэшье һаань, тулгагүй энэ халхабшынь саана тиимэ амарханаар унтаргаагдахагүй айхабтар шанга арсалдаа буляалдаан нюугданхай.

А. ЗВОНЦОВ,
Г. КУВАЛДИН,
И. АБЛАМОВ (ТАСС).

Хилын саанаһаа ТАСС АПН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГЭЙ АША ТУҺАДА

ПРАГА. Социалис хани нэгэдэлтэ аха дүү оронуудай хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай жэл бүри Крымдэ үнгэргэгдэдэг заншалта уулзалганууд уласхоорондын ехэ удха шанартай боложо байна гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай орган — «Руде право» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. Эдэ хөөрэлдөөнүүд хамтын харилсаанай, гадаадын политикын талаар хүсэлэл оролдолгонуудаа залан шэглүүлгын гол шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа халан абалсалгын, зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдэй гол хубинь болоно. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Г. Гусактай уулзалгын дүнгүүдтэй Чехословакиин ажалшад ехэ һонирхолтойгоор, һайшаалтайгаар танилсана.

Мүнөө тэрэнэй хуби заяанай шиидхэгдэхэ шухала бэлшэр дээрэ Европо ерээд байна гээд түрүү бэшэг соо саашадаа хэлэгдэнэ. Бүхы арадуудай ба гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршолгын, харилсаа холбооной, аюулгүй байдалай гол ёһонуудаар тэрэ ажаһууха гээшэ гү, али дайн байлдаанай харгы замда гараха юм гү гэһэн шухала асуудалнууд тэрэнэй урда табигдана.

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо үндэһэ һуурине хүгжөөн бэхижүүлгэһээ, Европын арадуудай эб найрамдалай ба бодото ажал ябуулгануудай аша туһада хэһэн политическэ хүсэлэл оролдолгонуудһаа Европын ерээдүй дулдыдана гээд газетэ тэмдэглэнэ. Социалис оронуудтай хамта Советскэ Союз тэмсэхэдээ, Европодо дайн байлдаае зайсуулан сарахын тула бултанһаа ехэ юумэ хэһэн байна. Дайнай һүүлэй үе саг энээнние элирхэйлэн гэршэлнэ бшуу. Манай түбиин ажабайдалда эгээл удаан саг соо — 35 жэлэй туршада — амгалан байдал оршожо байна. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бүхы хүсэн, нэрэ хүндэ эб найрамдалай суртал һургаалнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Эб найрамдалай хэрэгэй аша туһада олон миллион хүнүүд шэн габьяатайгаар ажаллана. Социалис оронуудай эдэ хүсэлэл оролдолгонуудаа зогсоохогүй байһыень Л. И. Брежневэй, Г. Гусагай Крымдэхи уулзалга баталба гэжэ «Руде право» газетэ түгэсхэлдөө тэмдэглэнэ.

Революционно гайхамшагта һайндэр

ГАВАНА. Арад бүхэнэй ажабайдалда оронойнь түүхын хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ нүлөө үзүүлһэн үйлэ хэрэгүүд байдаг гээшэ. Диктатор Батистын хэмжээгээрээ хоёрдохи сэрэгэй гарнизон болохо Сантьяго-де-Куба хотодохи Монкадын казармада Фидель Кастро түрүүтэй бүлэг революционернүүдэй добтолһон 1953 оной июлиин 26 Кубада иимэл үдэр болоһон байгаа. Геройнуудай һүнэшэгүй баатаршалга бүхы оронние доһолгожо, оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааһан байдалай түлөө Кубын арадай тэмсэлдэ хүсэтэ түлхисэ болоһон байха юм.

Республикын ажалшад национальна восстаниин үдэрые — Монкадада добтолгын 28 жэлэй ойе баяр жаббхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Кубын хото городуудай үйлсэнүүд, талмайнууд һайндэрэйхээр шэмэглэгдэнхэй. «Монкада илалта тээшэ замыемнай гэрэлтүүлээ», «Революциин суртал һургаалнуудта үнэн сэхэ байхабд"», «Марксизм-ленинизмын туг доро урагшаа, социализмын гэгээн гэрэлтэ орьёл өөдэ дабшая» гэһэн уряа лозунгнуудые хаа хаанагүй хаража болоно.

Энэ жэлдэ Лас-Тунас провинциин ажалшад илангаяа эршэмтэйгээр, үүсхэл эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө бүгэдэ арадай һайндэртэ зорюулагдаһан баяр ёһолол эндэ үнгэргэгдөө. Һайндэрэй ехэ митинг Лас-Тунас хотодо болобо. Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро тэрээн дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

ИЗРАИЛИИН ЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ЯБУУЛГАНУУДЫЕ ЭРИД БУРУУШААНА

ПАРИЖ. Израилиин зэрлиг бүдүүлиг ябуулганууд Франциин олониитын дунда ехэ зэбүүрхэл үүсхэнэ,—гэжэ Эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадагшад, патриодуудай национальна федерациин түрүүлэгшэ Марсель Поль мэдүүлбэ.

Израилиин хүтэлбэрилэгшэдэн Ливанда эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулга США-гай сэхэ дэмжэлгэ ба тухиралгаар хэгдэнэ. Эдэнэр Дүтын Зүүн зүгэй байдалые тон аюултай болгоно. Эндэхи дайнай үргэдхэгдэхэ аюул зайсуулхын тула ООН-ой Уставаар хараалагдаһан эгээн шанга хэмжээнүүдые дары абаха шухала байна.

ЛОНДОН. Холбоото Штадуудай зүгһөө сэрэгэй ба экономическа үргэн ехэ туһаламжа үзүүлһэн дээрэһээнь, Дүтын Зүүн зүгтэхи ээрхэг түримхэй ябуулгаяа Израиль үргэлжэлүүлнэ гэжэ «Таймс» газетэ тэмдэглэнэ.

США 1981 оной турша соо Израильда 2 миллиард 185 миллион долларой хэмжээтэй урьһаламжа үгэхэ, бусад туһаламжа үзүүлхэнь гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

РИО-де-ЖАНЕЙРО. Ливанай амгалан зондо эсэргүү Израилиин авиациин дээрмэшэн ёһоной добтолгонууд —араб арадууд тушаа израиль сэрэгшэдэй баримталан бэелүүлжэ байгаа хюдалгата политикын хубинь болоно,—гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй вице-президент, Бразилиин Эб найрамдалай соведэй президент, мэдээжэ уран зохёолшо, олониитын ажал ябуулагша Нелсон Вернек Содре мэдүүлбэ. Иимэ добтолго хюдалгын түлөө харюусалгые США-тай империализм даалсаха болоно гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

КАИР. Ливание дайлаһан Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгын һүжэрэлгэ, Ливанай ниислэл хотые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодолго, эндэхи бусад городууд ба тосхонуудые дайлан добтолжо байһан ябадал Израилиин политикын ээрхэг түримхэй зорилготой байһыень бүхы дэлхэйдэ дахинаа элирхэйлэн харуулаа —гэжэ Египедэй национально-прогрессивнэ (зүүнэй) партиин генеральна секретарнадай гэшүүн Рифаат Ас-Саид мэдүүлнэ.

(ТАСС).

ПАРТИЗАНУУД ДОБТОЛНО

САН-ХОСЕ. Эндэ абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, партизанууд Сальвадорой ниислэлдэхи армиин хэдэн казарманууд ба полициин патрульнуудые дайлан добтолһон байна. Тэдэнэр хотын түбэй районуудай нэгэндэ, «Камино реаль» гэдэг гостиница шадар национальна гвардиин отрядтай тулалдаа. Тэрэшэлэн патриодууд Илопангын сэрэгэй аэродромой харуулда добтолбо.

Полициин ба сэрэгэй машинануудтай патрульнууд Сан-Сальвадорой үйлсэнүүдые хинана. Комендантын часай эхилһэнэй һүүлээр үйлсэдэ ябаһан сальвадорец буухэн буудагдана.

Хунтын эмхидхэһэн полициин тусхай отряд Сан-Сальвадортохи архиепископэй байшан ба хүдэлмэрилэгшэдые дайлахаар бэлдэнэ. Сан-Сальвадорой католическа церквиин түлөөлэгшэд энээн тухай мэдээсэбэ. Тэрэнэй эндэ тарааһан мэдүүлгэ дотор иигэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ: июлиин 10-һаа хойшо архиепископэй байдаг байшан полициин хиналтада оробо.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГА

МАДРИД. Мадридтахи уулзалгын пленарна заседани дээрэ Финляндиин делегациие толгойлогшо Рихард Мюллер ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай зүгһөө үгэ хэлэхэдээ, уулзалгын хүдэлмэридэ байгша оной июлиин 28-һаа забһарлал хэжэ, энэ жэлэй октябриин 27-до һэргээхэ дурадхал оруулһан байна. Тиихэдээ удха түгэлдэр, тэнсүүритэй һайн үрэ дүнгүүдэй документые баталан абалгаар тэрэнэй хүдэлмэриие декабриин тэн багта дүүргэхые шиидэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Үлэһэн асуудалнуудые шиидхэхэ арга зам олохын тула энэ забһарлалые хэрэглэхэ шухала гэжэ Финляндиин делегат оруулһан дурадхалаа үндэһэлэн тайлбарилһан байна.

Ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай дурадхал буруушаагдаагүй, үгэеэ ойлголсолгын үндэһэ һуури дээрэ Мадридтахи уулзалтада хабаадагшад тэрэниие баталан абаба.

Уулзалгын эсэсэй удха түгэлдэр документые бэлдэлгэдэ яһала һайн амжалта туйлагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ аха дүү социалис Кубын арад зон Национальна восстаниин үдэрые—Монкада гэжэ хэрэмдэ добтолһоор 28 жэлэй ойе баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэбэ. Ороной радио болон телевидени, хэблэлэй органууд энэ баярай ойдо зорюулагдажа дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй эршэ, дэлисэ, туйлагдаһан амжалтанууд тухай дэлгэрэнгыгээр мэдээсэжэ байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүнөө үеын эдир үетэнэй зол жаргалтай ажабайдал хадаа революциин гайхамшагта туйлалтануудай нэгэн мүн. Зол жаргалтай эхэ хүбүүн хоёр.

ТАСС-ай фотохронико.

ЮРЫН СЭРЭГШЫН НАМТАРҺАА

Июнь hарын 22-то Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнай эхилhээр 40 жэлэй ой гүйсөө. Фашис Германиин үүсхэhэн энэ муухай үйлэ хэрэгэй хойшолонгые бэе дээрээ үзэhэн хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ дайн дажар зэбүүрхэл түрүүлдэг ёhотой даа. Дайнда үбгэеэ алдажа үншэрhэн hамгад, инагаа харахаяа болиhон басагад, эльгэлэн энхэрхэ хүбүүдээ алдаhан эхэ, эсэгэнэр нюдөөрөө нулимса гүйлгэн дайнай эхилhые дурсан hанадаг юм.

Бэшүүр тосхоной Кировэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ үгэдүү үсөөнтэй, урдахи ажалаа жэншэдгүй хэжэ лэ ябадаг Роман Тимофеевич Чекин ажаhуудаг. Дайнай эхилхын урда жэлнүүдтэ түмэр замай техникум дүүргээд, Охин-Булагай МТС-тэ слесарёор хүдэлжэ байhан юм. Тиин шуhата дайн эхилээ бэлэй. 1941 оной декабрь hарада Роман хүбүүн армида мордоо hэн. Москва шадар түрүүшын тулалдаанда орожо, ябаган сэрэгэй зэргэдэ жагсаад Баруун урда шэглэл барин саашаа дабшаhан юм. Малоярославец, Калуга, удаань Смоленск хүрэтэр тулалдаhаар ябатарнь хоёр жэл үнгэршэбэ.

1943 ондо Курска дүхэригтэ нэгэдэхи расчёдой минометчик болобо. Июнь hара соо тон шанга тулалдаан болобо. Чекин шархатажа, жагсаалhаа гараха баатай болобо. Роман зүүн мүрөө, хүзүүгээ хүндөөр шархаташаhан байгаа; түрүүн Москвада, удаань Горькидо дүн хамта дүрбэн hара хэбтэбэ. Госпитальhоо гараhанай hүүлээр түрэл нютагаа бусаа hэн. Хүндэ ажал хэжэ шадахаяа болиhон Р. Чекин госстрахhаа бухгалтерай курсада hурахаар Эрхүү хото эльгээгдэбэ. Бухгалтераар долоон жэл хүдэлөөд, киномеханигай курса дүүргээ hэн. Тэрэ гэhэн сагhаа хойшо Кировскэ хүдөөгэй клубта хүдэлнэ. Тэд Р. Т. Чекинэй хуушан шарханууд мүнөөшье болотор — дүшэн жэл соо яншана. Хэдэн хүндэшэг операци хүүлэбэшье, шархануудаа үндэhөөрнь hайн болгохо аргагүй байгаа бшуу. Тэрэнэй энгэртэнь жэрыдэг орден, медальнууд дайнай дүлэтэ жэлнүүдые hануулдаг ааб даа.

Дүлэтэ жэлнүүдэй баатарнууд

Роман Тимофеевичтэй нэгэ батарейдэ алба хэhэн Изот Афанасьев Бэшүүр тосхондо, Перфиль Евгеньевич Авдеев Бага-Куналейдэ ажаhууна. 1941 оной февраль hара соо эдэ гурбан нүхэд Москва асарагдажа, дайшалхы замаа хамта эхилhэн hамгартай. Дайшалхы нүхэд заримдаа сугларжа, хүхин эhеэлдэжэ, уйлахадаа уйлалдажа байжа тэрэ үеые дайшалхы замаа дурсадаг юм.

М. АШИРОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

Бэшүүрэй район.

ЭДИРШҮҮЛ СОРТООТОЙ

Футбол

ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Арhан бүмбэгэ» гэжэ клубай шанда хүртэхын түлөө бүхэроссин зонын мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодо Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ болон авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортклубай стадионууд дээрэ үнгэргэгдэжэ байна.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй дүрбэдэхи зонын мүрысөөндэ 14 област, хизаар ба автономито республикын бага наhанай эдир футболистнууд хабаадана. Эдэнэр дүрбэн бүлэг боложо хубаараад, наадаhан байха юм.

Нэгэдэхи бүлэгтэ Амарай областиин «Луч», Хабаровска хизаарай Биробиджан хотын «Дальсельмаш» команданууд тус тустаа 5 очкотой болоhон байгаа. Гэбэшье сохижо оруулhан, саха руугаа алдаhан бүмбэгынгөө тоогоор Амарай областиин эдир футболистнууд үлүү hайн байжа, түрүү hуури эзэлбэ. Магаданай областиин команда гурбадахи hуурида гараа. Эрхүүгэй футболистнууд хүүгэдэй спортын hургуулинуудай суглуулагдамал командануудhаа бүридүүлэгдэhэн байжа, мүрысөөнhөө гаргагдашоо.

Хоёрдохи бүлэгтэ гурбан команда наадаба. Эндэ илангаяа ана-мана, тэнсүү шанга тэмсэл болобо. Томско областиин түлөөлэгшэд Тувын АССР-эй hурагшадтай уулзахадаа, тоо нээнгүй тэнсэбэшье, удаань Красноярскын футболистнуудые 1:0 тоотойгоор илажа, түрүү hуури эзэлээ. Красноярскын эдир хүбүүд Тувын АССР-эй түлөөлэгшэдые 3:0 тоотойгоор шүүгээд, хоёрдохи табсанда гараба.

Гурбадахи бүлэгтэ манай республикын футболистнууд наадаба. Хориин хоёрдохи дунда hургуулиин 4-дэхи классуудые дүүргэhэн hурагшаднай түрүүшын хоёр уулзалгада урагшагүйдэжэ, Приморин хизаарай, Кемеровскэ областиин командануудта 0-2 тоотойгоор шүүгдэшэhэн байгаа. hүүлшын нааданда манай «Факел» Сахалинай областиин «Уголегтой» наадахадаа, 1:0 тоотойгоор илажа, гурбадахи hуури эзэлбэ. Манай командын капитан Игорь Тармаев (№11) түрүүшын таймай 15-дахи минутада Саян Батуевhаа бүмбэгэ абахадаа, нүгөөдынгөө хамгаалагшые оншотойгоор мэхэлжэ, бүмбэгэ үдьхэлжэ оруулба.

— Манай «Факел» командын гэшүүд нэгэ—хоёр жэлэй турша соо hорилго хэжэ байhан hурагшад юм. Энэ жэлдэ республикынгаа түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ илажа, зонын нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртөө hэмди. Теэд эндэ командамнай бүхы арга хабаяа хүсэд харуулжа шадабагүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, манай футболистнууд иимэ ехэ мүрысөөнэй дүршэл багатай байшоо. Гэхэ зуура, мэргэжэл шадабаряараа, арга дүрөөрөө, тактическа арга боломжоороо hулашаг байhан дээрэhээ 9-дэхиhээ 12-дохи hууринуудта гарахын түлөө мүрысэхэ болобобди, — гэжэ манай командын тренер Бата Жамсаранов хөөрэнэ.

Кемеровскэ областиин түлөөлэгшэд Приморин хизаарай hурагшадые 1:0 тоотойгоор илажа, дүн хамта 6 очкотойгоор гурбадахи бүлэгтэ эрхимлэhэн байха юм.

Шэтын областиин Краснокаменск хотын «Факел» команда Яхадай АССР-эй, Камчатска областиин пионернүүдые 4:0, 5:0 тоотойгоор илажа, түрүү hуури эзэлээ. Камчатскын эдир футболистнууд 4:0 тоотойгоор Яхадай командые шүүhэн байна.

Бүлэгүүдтээ илажа гараhан Амарай, Томско, Кемеровскэ болон Шэтын областьнуудай командануудай эдир футболистнууд түгэсхэлэй нааданда гараба. Эдэнэй илажа гараhаниинь лэ «Арhан бүмбэгын» шанда хүртэхын түлөө бүхэроссин түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртэхэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ШҮҮГДЭБЭШЬЕ hАА...

hүүлэй хоёр уулзалгын дүн хаража үзэхэдэ, мүрысөөнэй таблица толгойлоод ябаhан Владивостогой «Луч» команда мүнөөдөө түрүүлhэн зандаа. Эдэнэр урда тээнь өөрынгөө стадион дээрэ Свердловскын «Уралмашай» футболистнуудые 3:1 тоотойгоор шүүhэн юм. Харин удаадахи уулзалгадаа гэртээ наадабашье, Нижний Тагилай «Уралецта» 0:1 тоотойгоор шүүгдэхэ баатай болоо. Тиибэшье hаа, түрүү hуурияа алдаагүй.

Барнаулай «Динамо» команда байгша ондо нэгэ жэгдээр наадажа ябана. Эдэнэр hүүлэй хоёр уулзалгада — Томскын «Манометрые» 4:2 тоотойгоор диилэhэн байгаа. Зүгөөр удаадахи уулзалгадаа «бүдэрхэ» баатай болоо. Энэ удаа «Динамын» футболистнууд Красноярскын «Автомобилистдэ» 1:2 тоотойгоор өөрынгөө стадион дээрэ баhал шүүгдэшоо ха юм. Мүнөөдөө мүрысөөнэй таблицада гурбадахи hуури хүрэтэр урагшаа гараhан Омскын «Иртыш» команда «Запсибовецэй» футболистнуудта 2:0 тоотойгоор диилдэшье hаа, удаадахи наадаяа үнгэргэхөөр Новосибирскын футболистнуудта айлшалhан байгаа. Тиихэдээ талмайн эзэдые аяар 0:6 тоотойгоор илажа шадаа.

Хабарhаа хойшо мүрысөөнэй таблица толгойлжо ябаhан Ангарскын «Ангара» командын футболистнууд hүүлэй хоёр уулзалгада урагшагүйдэбэ. Нэгэ удаа манай «Локомотивта» 2:0, хоёрдохидонь Благовещенскын «Амурта» 2:1 тоотойгоор шүүгдэhэн байна. Нижний Тагилай «Уралец» команда Алас-Дурна зүгэй командануудта айлшалхадаа хоёр наадаhаа гурбан очко абажа шадаба. Энэмнай айлшаар ошоhон командын ехэ амжалта гээшэ. Тэдэнэр Комсомольск-на-Амуре хотын футболистнуудтай 2:2 тоотойгоор тэнсээшье hаа, мүрысөөнэй таблица толгойлоод ябаhан «Луч» командые гэртэнь 0:1 тоотойгоор шүүжэрхёо ха юм. Мүн Красноярскын «Автомобилист» Барнаулай футболистнуудые гэртэнь 2:1 тоотойгоор диилэhэн байна.

Улаан-Үдын «Локомотив» команда өөрынгөө стадион дээрэ Эрхүүгэй «Звездатай» наадахадаа, ахир муугаар добтолго, хамгаалга хэжэ, 1:2 тоотойгоор шүүгдэхэдээ, хоёр hуури гэдэргээ сухариха баатай болобо.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	наадаа	шүүгээ	тэнсээ	алдаа	бүмбэгэ	очко
«Луч» (Владивосток)	14	9	3	2	27—9	21
«Динамо» (Барнаул)	14	8	3	3	21—10	19
«Иртыш» (Омск)	15	9	0	6	26—16	18
«Ангара» (Ангарск)	14	8	1	5	19—12	17
«Уралец» (Нiж.-Тагил)	14	6	5	3	16—9	17
«Автомобилист» (Крас.)	14	5	6	3	14—12	16
«Уралмаш» (Свердловск)	14	6	3	5	19—14	15
«Амур» (Благовещенск)	15	5	5	5	18—16	15
«Запсибовец» (Н-Куз.)	14	6	3	5	16—18	15
«Локомотив» (Улаан-Үдэ)	15	5	4	6	14—16	14
«Торпедо» (Рубцовск)	14	6	1	7	29—23	13
«Амур» (Комсомольск)	14	5	3	6	12—7	13
«Звезда» (Эрхүү)	14	5	2	7	14—20	12
«Манометр» (Томск)	14	4	3	7	13—19	11
«Звезда» (Пермь)	14	4	3	7	12—19	11
«Факел» (Тюмень)	15	4	3	8	14—21	11
«Чкаловец» (Новосиб.)	14	1	2	11	3—36	4

ЗУНАЙ АМАРАЛТА

ҺУРАГШАД ТУҺАЛНА

Прибайкалиин районой Зырянскын дунда hургуулиин hурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ түрэл совхоздоо туhалдаг заншалтай юм. Һургуулиингаа дэргэдэхи участогто үхибүүд огородой элдэб янзын ургамалнуудые тарижа, тэдэнээ hайнаар харууhална.

Багша Е. Кравцовагай ударидалга доро hурагшад бүлэг бүлэгөөрөө участогтаа хүдэлдэг юм. Энэ хабар «Зырянскиий» совхозой нэгэдэхи отделениин 6 гектар талмайда үхибүүд капуста тарина. тиихэдээ гектарhаа 190 центнер капуста хуряахабди гэжэ уялга абаhан байна.

Тиихэдэ дунда hургуулиин багша Ф. Архипенко тэжээл бэлэдхэлгэдэ 15 hурагшадые ударидан гараhан байна. Тус звено аяар 300 центнер үбhэ бэлэдхэхэ даабаритай, мүнөө эршэтэйгээр хүдэлжэ байнхай.

Тиихэдэ Ангирай отделенидэ Зырянскын дунда hургуулиин комсомолой эхин организациин секретарь С. Решетовэй толгойлhон үбhэшэдэй звено hурагшадай бригадануудай дунда шалгарна.

Игэжэ тэжээл бэлэдхэлгын халуун хаhада Зырянскын дунда hургуулиин hурагшад түрэл совхоздоо горитой туhа узүүлнэ гээшэ.

П. ХАЛТАНОВ.

АЖАЛША ҮХИБҮҮДЭЙ ЛАГЕРЬТА

Ехэ харгын баруун тээ ханатан ногоорhон бургааhанай наада талада шифер хушалтатай шэнэхэн ута гэр элеэр харагдана. Энэ гэрэй баруун хойнонь дээрэ үргэгдэhэн улаан тугай намилзаха холоhоо харагдана. Дүтэлэн хүрэжэ ерэхэдэ ажалай ба амаралтын лагерьта ерэhэн дүшөөд хүбүүд, басагад үдэрэйнгөө хоолдо сугларанхай байбад. Эдэнэрнай Улаан-Үдэ городой 51-дэхи дунда hургуулиин 7-дохи, 9-дэхи классуудай hурагшад гээшэ.

Гоё hайхан байгаалитай үзэсхэлэн газарта түхеэрэгдэhэн тус лагерьта амарагшад багша Евдокия Михайловна Цыпкогой хүтэлбэри доро ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэнэ.

—Энэ лагерьта hурагшад гурбан ээлжээгээр ерэжэ амардаг. Үхибүүдтэ зургаан гектар куузикугай плантаци даалгагдажа үгтэнхэй. Эндэhээ баян ургаса ургуулхын тула лагерьта амархаяа ерэгшэд үдэр бүхэндэ буртаг ногооень түүжэ, хүрьhыень зөөлэрүүлэн обоолно. Мүн тусхай цистернээр уhа зөөжэ, бүхы тарилгаяа ундалуулдаг гуримтай. Ушарынь хадаа дүтэ шадарынь гол горхоншье үгы ха юм. Амаржа байhан hурагшадта иимэ ажал хэхэдэнь өөhэдтэньшье туhатай гээшэл, —гэжэ хүмүүжүүлэгшэнь Евдокия Михайловна тайлбарилан хэлэнэ.

Ажалай болон амаралтын энэ лагерьта ерэhэн hурагшад эндэhээ аяншалга хэхэдээ байгаалиин гоё hайхан, дабтагдашагүй үзэгдэлнүүдые хаража, тэмдэглэлнүүдые хэнэ. Мүн кино хаража, спортын элдэб зүйлөөр мүрысөө үнгэргэhэн байна. Тиихэдэ Ехэ-Куналейн дунда hургуулиин hурагшадай амардаг лагерьта ошожо, ажал хэрэгүүдтэйнь танилсаhан байха юм. Һурагшад сүлөө сагтаа ханын газетэнүүдые гаргажа, хоорондоо hонирхолтой наада эмхидхэнэ.

Эндэ байрань яhала hайн. Хүрэhөөр лэ ажалай ба амаралтын лагерь гэжэ мэдэхээр. Досоонь ороходо, ханань сагаадагданхай, сэбэр, комнато бүхэниинь гоёон шэмэглэгдэнхэй. hурагшад колхозой складhаа эдеэ хоолоо абаад, өөhэдөө шанажа бэлдэнэ.

—Эндэ уhан хомор. Ажалай hүүлээр бэеэ угаажа hэрюусүүлхэ душ түхеэрбэл бури шье hайн бэлэй. Мүнөө душгүйдөө түлюурхан байна. Үдэртөө иимэ аагма халуунда үнэhэндэл хүрьhэтэй поли дээрэ хүдэлмэрилhэнэй удаа уhанда hэрюусэбэлнь бэедэнь хэды амар hэн бэ. Саашадаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз эндэмнай душ түхеэржэ үгэхэ аабза гэжэ хүлеэнэбди,—гэжэ хүмүүжүүлэгшэ Евдокия Цыпко мэдүүлээ hэн.

Тус лагерьта ерэгшэд 16 үдэрэй туршада амардаг, ажалладаг юм. Үхибүүд үнэхөөрөөшье hонюуша, элдэб юумэ заабол мэдэжэ абахые оролдоно. Сүлөө сагтаа тэдэнэр дүтын фермэдэ ошожо үнеэ hаажа гү, али хони адуулалсажа туршадаг байба.

Яhала бэрхэл үхибүүд. Эдэнэй дунда трактор, автомашинашье жолоодохо хүбүүд бии. Бидэ эдэнэртэ нэгэ МТЗ түхэлэй трактор саг зуураар үгөөбди. Тэдэнэр энэ тракторааран уhа зөөнэ, харахада бултадаа ажалда дуратай үхибүүд юм,—гэжэ Улаан-Үдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь И. Громов магтан хэлэнэ.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай болон амаралтын лагерьта ерэhэн hурагшад куузикугай тарилга уhалжа байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ЖУРНАЛИСТЫН ДЭБТЭРҺЭЭ

БАРУУН УКРАИНЫН МЭНДЭ

ЛЬВОВ ХОТЫН ГУДАМЖАНУУДААР

Мүнөө үеын хүдөө нютагай соёл болбосорол ба хэблэл тухай асуудалаар майн хуушаар зарлагдаhан журналистнуудай бүхэсоюзна семинарта хабаадахаяа, Украинын ССР-эй эгээл баруун захын областной түбүүдэй нэгэн — Львов хото ошохо зол намда тудаа юм. Тус семинар хадаа СССР-эй Журналистнуудай холбооной, Украинын Компартиин Львовско обкомой болон Львовой журналистнуудай областной эмхиин үүсхэлээр үнгэргэгдөө.

Энэ семинарта хабаадахаяа, Эхэ оронойнгоо республика, област, хизаар бүхэнhөө шахуу сугларhан 300 тойроной түлөөлэгшэд Львов хотын Марченкын нэрэмжэтэ үйлсэдэ оршодог «Ульяновск» гостиницада бууhан байгаабди.

Гвардиин старшина А. П. Марченко хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай урдахана Львов хотодо ажаллаhан юм. Харин дайнай үедэ танкист болоожо, Эсэгэ ороноо эрэлхэг зоригтойгоор хамгаалалсаhан габьяатай. 1944 оной июль соо Львов хотые дайсадhаа сүлөөлхын түлөө тулэг шанга байлдаанай болоожо байха үедэ гвардиин старшина танкаараа город худар шумууханаар ороhон бэеэрээ. Львов хотын горсоведэй байшан дээрэ гаража, манлай дээрэнь улаан туг хиисхүүлпэн байгаа. Тиигээд байшангhаа гараха үедөө фашистнуудай hомондо дайрууляжа, наhа бараhан юм.

Энээнтэй дашарамдуулан хэлэбэл, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Львов хотын түүхэтэ хуудаhан улам бури зузаарhан гэжэ мэдэнэбди. Львовой олониитэ хадаа баатар хүбүүдэй нэрэ алдарые мүнхэлхын тула ехэ юумэ хэнэл даа. Львовой эгээл нангин газарнуудай нэгэн — Алдар Солын Гүбээ Эхэ оронойнгоо эрэлхэг баатар хүбүүдэй мүнхэ нойрые сахижа байдаг. Тэндэ манай буряад баатар—Владимир Бузинаевич Борсоевой бэе хүдөөлүүлэгдэhэн гэжэ уншагшад дуулаhан, зариман ошожо hүгэдэhэншье байха.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнай үшөө дүүрээдүй байхада, аха дүүгэй хүүрнүүдые эмхи гуримтай болгон, Алдар Солын Гүбээ түхеэрхэ ба бусад хүшөөнүүдые бодхоохо тухай Львовой партийна болон совет эмхи зургаанууд, хотын олониитын түлөөлэгшэд шиидхэбэри гаргаhан түүхэтэй. Тиигэжэ 1945 ондо түрүүшын хүшөө бодхоогдоо. Львов хотые сүлөөлхэ гэжэ тэмсэгшэдэй дундаhаа эгээл түрүүлэн дайсадай бүhэлэлгые сүмэлэн орожо ерэгшэдэй дурасхаалда зорюулагдан, Ленинэй үйлсын сэсэрлиг соо гранит шулуун дээрэ мантан ехэ танк хэтэ мүнхэдөө зогсохоор табигдаhан байна. Энэ хадаа Ураалай заводто бүтээгдэhэн полковник М. Г. Фомичевой 63-дахи танкова бригадын бүридэлдэ оролсон, баатар хүбүүдтэ жолоодуулжа, Львовые сүлөөлэлсэhэн танк юм. Гранит шулууе түнхин гаргаhан нүхэндэ дурасхаалай шэрэм таблаатай. Онсо илгаржа, баатар габьяа гарган, ами наhаяа үгэhэн хорин зургаан сэрэгшэ, офицернүүдэй нэрэнүүд булад үгэнүүдээр шудхагдан, тэрэ шэрэмдэ гагнаатай. Дээрэ дурсагдаhан гвардиин старшина А. П. Марченкын нэрэ тэдэнэй дунда бии гэжэ мэдэхэдээ, баатар хүбүүнэй нэрые мүнхэлhэн үйлсэдэ гостиницамнай оршонхой байна гэжэ гүнзэгы сэдьхэлhээ мэдэрэгдээ hэн.

...Львов хотын түүхэ угаа hонин. Анхан тогтоhон сагынь хүсэд элирүүлэгдээдүй, бури эртэ урдын үеhөө эхитэй aaбза, 1500-гаад наhатай ёhотой гэжэ түүхэшэд баcаадаг. Үндэhэлэгдэн бодоhон үе caгhaa хойшо гушаад дайнай залинда дайрагдажа, үнэhэн тоборог сооhоо дахин-дахин урган бододог байhан түүхэтэй. Мэргэн бэлигтэ дархашуулай, шулуушадай ашаар урданайхиhaa улам бури гоё болгогдон баригдадаг байhаниинь бахархамаар. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнай үедэ тэрэниие саг зуураар эзэмдэжэ байhан зэрлиг дайсад хэтэ мүнхэдөө тэндэ түбхинэхэбди гэжэ бодоhондоо, тус городые hандаргаагүй байгаа. Имагтал бута сохюулан сухариха баатай болоhоноо мэдэхэдээ, фашис удамаршад Львов хотын архитектурна талаараа үзэсхэлэн гоё барилгануудые үндэhөөрнь үгы хэхэ гэжэ шиидэhэн юм. Гэбэшье совет тагнуулшадай баатаршалгын ашаар Львов хото тэрэ зандаа шахуу сүлөөлэгдөө.

1939 он болотор Львов хотодо ангиин түйлай ехэ тэмсэл болодог байгаа гэжэ түүхын музейдэ ороходоо мэдэжэ абаабди. Имагтал тэрэ жэлэй намар Баруун Украинын Совет Украинатай ниилэхэдэ, зургаан зуун жэл соо элдэб эсын мүлжэгшэдтэ дэбhүүлжэ байhан газарта эрхэ сүлөө мандаhан байгаа. 1941 оной июниин 22-то Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнай эхилхэдэ, Баруун Украинын, Львов хотын эрэлхэг патриодууд газар уhаяа хамгаалан бодоо бэлэй...

Дайнай hүүлээр хүгжэлтын зам дээрэ гараhан Львов хото мүнөө Украинын ССР-эй промышленна, эрдэм соёлой томохон түбүүдэй нэгэн болонхой. Тэндэ мүнөө машина, элдэб прибор, электротехникын хэрэгсэлнүүдые бүтээлгын, модо болбосоруулгын томо томо заводууд, комбинадууд, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд тоологдоно. 1940 оной туршада гаргагдаhан продукциин хэмжээнэй бүтээлнүүдые тэдэ предприятинууд гурбан үдэр соо хэжэрхидэг болонхой.

Львовой ажалшадай баатаршалгые Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэнхэй: 1971 ондо хотын туг дээрэ Ленинэй орден ялараhан байна.

...Түрүүшын үдэрэй зүблөөн семинарай хахад үдэр соо үргэлжэлhэнэй удаа, бидэниие автобусто hуулгаад, Львов хототой танилсуулха зуураа, тэрэнэй хуушан хубиие харуулаа. Городой дунда гэхэ гү, али түүхын удха шанартай, 97 гектар талмай эзэлдэг хубинь, тусхай шиидхэбэриин ёhoop, 1975 ондо **түүхын-архитектурна дурасхаалта газар** гэжэ соносхогдоhон байна. Хамтадаа түүхэтэ-архитектурна 110 гаран хүшөө гүрэнэй харууhан доро абтанхай. Тэдэнэй тоодо Дэлгүүрэй талмай дээрэ XVI—XVII зуун жэлнүүдтэ баригдаhан ажаhуудалай залгаа байшангууд, XVI зуун жэлдэ бодхоогдоhон Дариин башни, XIII зуун жэлhээ эхилhэн түүхэтэй Николаевска hүмэ гэхэ мэтын барилганууд ороно. Олонхинь барокко болон готическа маягаар баригдаhан байна.

Львовто залуушуул угаа олон гэжэ абаhаар обёоргдоо. Юун бэ гэхэдэ, тэндэ дээдэ 11 болон тусхай дунда 44 hургуули тоологдоно. Тиимэhээ энэ хотын зургаан хүн бүхэнэй нэгэниинь студент гэхэ гү, али 135 мянган хүбүүд, басагад эрдэм ном шудалжа байдаг.

...Львов хотодо 14 гостиница, театральна искусствын 9 ехэ коллектив, 17 музей, выставкын зал тоологдоно. Революционно болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнай үйлэ хэрэгүүдтэй холбоотой дурасхаалта газарнууд, хүшөөнүүд олон.

Тиихэдэ В. И. Ленинэй, Б. Хмельницкиин, И. Я. Франкогой нэрэмжэтэ болон бусад —хамта арбаад парк тэндэ бии. Тэдээн соогоо эгээл «наhатайнь» Стрыйскэ парк болоно. Стрыйская гэжэ үйлсые нэмэрилэн нэмжыhэн энэ парк хэдаа 60 гектар газар эзэлдэг, элдэб түрэлэй модонуудые ургуулhан, намжар гоё парк байна. Нэрэнь «стр» (түргэн) гэhэн хуушан славян үндэhэтэй юм. Парк соо горитойхон нуурмаг (пруд) бии. Тэрээн соонь hаргама сагаан хун шубууд тамаралдан, ханхинаса ганганалдана.

КАРПАДАЙ ХОРМОЙН ХАЖУУДА

Область соогуур аяншалгада семинарай хоёрдохи үдэр зорюулагдаhан байгаа. Амарhаа Ростов хүрэтэрхи областьнуудай түлөөлэгшэд нэгэдэхи, Рязаньhаа эхилээд, РСФСР-эй бусад областьнуудhаа ошогшод хоёрдохи, союзна республикануудайхид гурбадахи, РСФСР-эй автономито республикануудай болон хизаарнуудай журналистнууд дүрбэдэхи бүлэгүүд болоожо хубаараад, Львовой областиин Радеховскэ, Бусска, Дрогобычско, Самборска районуудта гараабди. Манай бүлэгтэ Самборска район тудаа hэн.

Бидэниие hуулгаhан автобус шулуун дардам харгыгаар наранай орохо зүг тээшэ зурышаба хэбэртэй. Львов хотоhоо гараhанhаамнай хойшо, хоорондоо зайтай юм гү, али үгы гэхээр олон hуурин, дэрээбэнгүүд дайралдаад hалабагүй. Тиигэhээр ябатарнай, ужамшаг тала гэхэ гү, али тарялан, сабшалан ушарба. Юрэдөө, тарялан, дэрээбэнгүүдэй торсолдоогүй hаа, нюдэ алдама ужам дайда нэмжыхэ hэн хаш. Үбhэеэ сабшажа, ниитын малда тэжээл бэлдэлгэ эхилhэн байгаа.

— Харыт, харыт, аистнууд! — гэжэ хэншьеб хашхарба. Ганса ёдогор бургааhан дээрэ гэдэhээрээ хэбтэшэhэн юумэдэл, алаг эрээхэн аист шубуун нерииxан аад, сэб сэхэ үрөөhэн хүл дээрээ зогсожо байба. «Уурхайнь хаана байгааш юм ааб даа?» —гэжэ hанаргдаа hэн. Тиигэжэ үрөөhэн гү, али хоер хүл дээрээ зогсожо гү, али ниидэжэ ябаhан олохон аист харгыдамнай ушараа.

— «Аисттай ушарбал, аян зам золтой байха» гэжэ украин арад хэлсэдэг байна. Таанар золтой айлшад байхатнай ха, — гэжэ бидэниие абажа ябагшадай нэгэн —Украинын компартиин Самборска райкомой, арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой орган болохо («Червоний прапор» («Улаан туг») газетын редактор Григорий Иванович Шрамко хүхихэ юм.

Уданшьегүй Рудки гэжэ бишыхан городхондо хүрөөд, соёлой байшангай урдахи талмаи дээрэ зогсобобди. Буухалаарнай, хүгжэм наяржа, hайндэрэйхеэр хубсалhан пионернууд хүн бүхэндэмнай баглаа сэсэг барюулба.

Рудки хото бишы hаа, эртэ урдын түүхэ гэнэ. 1964 он хүрэтэр ной түб байгаа.

Рудкигаар түмэр зам даг. Энэ хотын пром на предприятинуудай гөөр томо гэгшын, мүн гай эрилтэдэ харюусам лой байшан баригдан

Эндэхи районой түб — бор хотоhоо гүрэнэй хи рэтэр —оройдоол 30

Самбор хото мүн лэ урдын түүхэтэй. Анхан дэлhэн сагынь манай э урда тээхи —VII—VI зуун нүүдhээ эхитэй. Элдэб дажарай хүлдэ дайруу шье hаа, Самбор залуу то мэтээр хүгжэн hалб байнхай.

Энэ городто түмэр з томохон узел бии. Энэ зам болон город соогуу рын гараhан шоссе ПН болон ЧССР-тэй областин боно.

Найман жэлэй 2, дунд hургуули хотын эдиршүү эрдэмэй үндэhэ шудалуу Гадна дунда эрдэмэй м жэл олгодог 5 hургуули рэ Гоодо соёл-гэгээрэлэй лищи, дунда эрдэмэй Самборта бии юм байна.

Модо болбосоруулгын дио-электроникын, хүнгэн эдеэ хоолой промышлен тиин нилээд олон пред яти тус хотодо хүгжэн баржа байдаг. Тиихэдэ ба гын 12 эмхи Самбор болбосон түхэлтэй болго түлөө тэмсэнэ. Эндэ бүтэ hэн продукци хариин нуудта, жэшээнь, ГДР-тэ, шодо эльгээгдэдэг.

Тус хотын түүхэ баян зуун жэлhээ XIX зуун жэл тэр архитектурна гоё hайхан рилганууд хэгдэhэн, түрэл хотоёо шэмэглэн даг. Граб, бук болон түрэлэй модонуудые зуун жэлhээ ургуулжа hэн горитойхон парк рээр элбэг аллейнууд хүнүүдые татан уряална.

Модоор hиилэжэ ба лээр хэhэн шэмэг нүүд, элдэб гоёолтонууд газинуудайнь витринэдэ Тэдэнь Самбор хотын ура лай гараар бүтээгдэhэн нүүд юм гэжэ hэн.

Мүн эндэхи пионерну байшан hонирхолтой. дохи дабхарайнь ужам таhалга соо эдир уран шадай студиин гэшүүд лээ хэжэ байба. Урдаа да hан юумэнүүдые (на морт) зариманиинь ехэ ралтайгаар зурана. Нүгөө лынь сагаан шабараар (сээр) скульптурна бүтээл рэ ажаллажа байба.

Студиин хүтэлбэрилэ Н. В. Прокопенко 70 наhа аладлабашье, hэргэлэн, дуу хадаа, хоолойнь хос гэмэ гёо, энэ студиие 35 жэл хүтэлбэрилжэ байна. Сту hурахаяа ерэhэн hураг УССР-эй Гэгээрэлэй минист ствын зохёоhон программ 6 жэлдэ уран зурагта гагдадаг. Шабинарайнь дун hаа республика, СССР соо мэдээжэ уран зураашад жа гараhан байна.

Гэхэ зуура:

—Уран зураашадые бэлд гэhэн зорилго манай студ табигдадаг бэшэ юм. Ха уран зураг ойлгохо, гоё хан юумые мэдэрхэ сэдь тэй хүнүүдые бэлдэхэ зори табидаг зомди. Хэрбээ үхибү гээшэ 13 наhан хүрэтэрөө гоё юумые ойлгожо hураагү hаа, тэрэш бүхы наhан соо сэдьхэлээрээ hохор ябаха ю —гэжэ багшань хөөрэнэ. Тэ нэй дуугархада, үгэнүү үгүүлхэ маягтань ямар бэ —нэгэ танил шэнги дуулдаад, би ээзэлэнгүй асу баб:

—Николай Васильевич, хү сэгты, та хаанахибта?

Ц. ДОНДОГОЙ.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Мультфильмнүүдэй программа. 10.30 — «Жизель». УССР-эй Т. Г. Шевченкын нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ оперо болон балетдэй театрай зүжэг. 12.20 —Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 —Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүдэй программа. 16.30 — Үхибүүдтэ. «Четверка по пению» гэhэн фильм. 17.35— «Ажалай алдар солын туг дээрэ үргэн дабшагшад». 17.50 —«Уран зурааша Федор Решетников». Түрэhөөр 75 жэлэйнь ойе угтуулан. 18.10— Кострома хотын профсоюзуудай академическэ хоорой концерт.

Улаан-Үдэ. 18.30 —«Байгал» программа. 19.00 —«Партиина манай хэрэгүүд». 19.30 —«Зүүн Сибирь» —киножурнал.

«Орбита». 19.45 — «Университедэй дневник». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — Узбэгэй ССР-эй габьяата артистка Р. Шарипова дуулаха. 20.35 —«Этигэл найдалаа гээгээд». «Капиталай орон дахи хүдэлмэрилэгшэдэй тэмсэл». 20.50 —«Синдикат-2» — телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00 —«Время». — СССР-эй арадай артист Норейка РСФСР-эй арадай артист Н. Некрасовай хүтэлбэрилдэг Түбэй телевидени болон Бүхэсоюзна радиогой арадай, академическэ оркестртэй хамта концерт харуулна. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 — Үхибүүдтэ. «80 дней вокруг света» — мультфильм (4,5, 6-дахи серинүүд). 14,05 — «Николай Кузнецов. Баатаршалгын дабанууд» — телевизионно баримтата фильм. 15.00 —Уласхоорондын конкурсын лауреат Г. Жислинэй концерт (скрипкэ). 15.20 —«Горизонт». — Фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Баримтата фильмүүдэй программа. 17.50 — «Буряад ороной уран зохёол».

«Орбита». 18.30 —«Бага наhанhаа гарбалтай». Е. Носовой зохеолоор дамжуулга. 19.30—19.45—Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соносхолнууд.

«Орбита». 19.55 —Дамжуулгын программа. 20.00 —«Советскэ Союзда алба хэжэ байна». 21.00 —«Амгалан нойрсоорой, багашуул!» 21.15 —Телевизионно баримтата фильмнүүдэй программа. 22.00 — «Время». 22.35 —«Простые заботы» уран hайханай фильм.

Редактор Р. Б. ГАРМА

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Таряа хуряалгыеа үгтуулан» — түрүү бэшэг. «Сэлмэг үдэр бүхэниие хүсэд ашаглахаа» — тэжээл бэлэдхэлгэдэ зорюулагдаhан материалнуудай суглуулга.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Мүрысөөн түрүү зэргэдэ». «Тимархан Валеев—бригадир ба агигатор» — С. Бухаевай статья. «БАМ-да эмхидхэгдэhэн комсомолой эдэбхитэдэй hургуули» — «Правда Бурятии» газетын корреспондентын хэhэн хөөрэлдөөн. «Түрэл партида зорюулhан сэдьхэлэй үгэнүүд» — ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл. «Түрэл орон доторнай» — ТАСС-ай мэдээсэлнүүдээр. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ.

Гурбадахи хуудаhанда. «Театр». «Нимэ хэрэг дахинаа харагдаха зэргэгүй» — Э. Сосновскаягай рецензи. «Уласхоорондын шэнжэлэл».

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Хайшаа ошожо, ямар мэргэжэлдэ hураха?» — соносхолнууд.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Н-00644. Заказ № 172. Индекс 5901.